

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καγὼ ὁ τάλας, δεδοικὸς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG 99, 1321)

Ἐν ὄψει τῆς λεγομένης Μεγάλης Πανορθοδόξου Συνόδου τοῦ 2016

Ποιὸς καὶ γιατί ἄλλαξε τὸν οἰκουμενικὸ χαρακτήρα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου;*

Πρωτοπρεσβυτέρου π. Θεοδώρου Ζήση,
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

1. Τὸν μητροπολίτη Μεσσηνίας καλύπτει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀλλὰ μένει ὁ ἴδιος ἀκάλυπτος

Σὲ προηγούμενο ἄρθρο μας μὲ τίτλο «*Μεταλλαγμένη καὶ ἀλλοιωμένη ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος*», εἶχαμε ἐπισημάνει ὅτι, ἐνῶ ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς προσυνοδικῆς διαδικασίας, ὅλοι ἐπίστευαν καὶ ἔλεγαν ὅτι ἡ Σύνοδος ἐκαλεῖτο νὰ καλύψει ἐπὶ οἰκουμενικοῦ ἐπιπέδου τὸ κενὸ τῆς συνοδικότητος ποῦ ὑπῆρχε ἐπὶ αἰῶνες, εἴτε θεωρήσει κανεὶς ὡς τελευταία οἰκουμενικὴ σύνοδο τὴν Ζ' (787) ἐναντίον τῶν εἰκονομάχων, εἴτε τὶς δύο ἄλλες ποῦ θεωροῦνται ὡς οἰκουμενικές, τὴν ἐπὶ Φωτίου (879-880) καὶ τὴν ἡσυχαστικὴ τοῦ 1351, αἰφνιδίως καὶ ἐνῶ βρισκόμαστε στὰ πρόθυρα τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου προσπαθοῦν κάποιοι νὰ μᾶς μάθουν καὶ νὰ μᾶς διδάξουν ὅτι ἡ Σύνοδος δὲν συγκαλεῖται ὡς οἰκουμενικὴ, ἀλλὰ εἶναι μία ἀπλὴ πανορθόδοξη Σύνοδος, στὴν ὁποία θὰ ἀκολουθήσουν σύντομα καὶ ἄλλες.

Εἶχαμε ἐκπλαγῆ ὅταν πληροφορηθήκαμε ὅτι σὲ ἐπίσημη ἐνημέρωση ποῦ ἔκανε στὸ σῶμα τῆς ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὶν ἀπὸ ἓνα ἔτος, στὶς 8 Ὀκτωβρίου τοῦ 2014 ὁ μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος, ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς προσυνοδικές Ἐπιτροπὲς καὶ Διασκέψεις εἶπε ἐπὶ λέξει: «Ἡ ἴδια ἡ θεματολογία, ὡς αὕτη καθωρίσθη πανορθοδόξως καὶ

ὁμοφώνως καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συγκλήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, προσδιορίζει καὶ τὸν χαρακτήρα Αὐτῆς τῆς Συνόδου οὐχὶ ὡς Οἰκουμενικῆς, ἀλλ' ὡς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας»¹.

Ἡ ἐκπληξή μου ὀφειλόταν εἰς τὸ ὅτι μετέχων γιὰ κάποιο χρονικὸ διάστημα τῶν προσυνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Διασκέψεων, ὡς θεολογικὸς σύμβουλος τῆς ἀντιπροσωπίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐγνώριζα ἐκ τῶν ἔσω ὅτι ἐπισήμως ἡ Σύνοδος ἐθεωρεῖτο ὡς Οἰκουμενικὴ καὶ συνεκαλεῖτο ὡς Οἰκουμενικὴ, ὀνομάσθηκε ὁμως Ἁγία καὶ Μεγάλη, διότι ἡ ἀναγνώριση τῆς οἰκουμενικότητος ἔπρεπε νὰ ἀφαιθῆ στὴν συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. **Ἐ**γνώριζα ἐπίσης ἀπὸ τὴν μελέτη τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας καὶ τῶν σχετικῶν κειμένων, ὅτι ὅλοι αὐτὸ ἐπίστευαν· καὶ ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν τὴν πρωτοβουλία τῆς συγκλήσεως καὶ τῆς προετοιμασίας, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἀντιδρούσαν στὴν σύγκληση. **Σ**τὸ μνημονευθὲν ἄρθρο μου ἐνδεικτικὰ παρέθεσα σχετικῆς μαρτυρίας τοῦ μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνοϋ Μελίτωνος, ὁ ὁποῖος προήδρευσε σὲ πολλὰ προσυνοδικὰ Ἐπιτροπὰς καὶ Διασκέψεις, τοῦ μητροπολίτου Μυτιλήνης Ἰακώβου, ὡς προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ἐξωτερικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν δύο Ἁγίων Γερόντων, τοῦ Ἁγίου Ἰουστίνου Πόποβιτς καὶ τοῦ Ἁγίου Φιλοθέου Ζερβάκου, τοῦ ὁποῦ ἀναμένεται ἡ ἐπίσημη ἀγιοκατάταξη.

Διερωτόμουν λοιπὸν καὶ διερωτῶνται ὅλοι οἱ εἰδότες: **Τί** συνέβη ἐν τῷ μεταξύ, καὶ ἄλλαξε ὁ χαρακτήρας καὶ ἡ φύση τῆς Συνόδου; **Γ**ιατί τώρα πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀφαιρεῖται τὸ γνῶρισμα τῆς οἰκουμενικότητος; **Ὅ**λοι προηγουμένως δὲν ἤξεραν τί ἔκαναν καὶ τί ἔλεγον; **Κ**αὶ ἐὰν κατὰ τὸ μακρὸ αὐτὸ διάστημα τῆς προετοιμασίας, μοναδικὸ στὴν μακραίωνα συνοδικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, συνέβη κάτι ποὺ ὀδήγησε σ' αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴ, τί εἶναι αὐτὸ καὶ πῶς καὶ πότε συνέβη; **Π**οιά Προπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ ἢ Προσυνοδικὴ Διάσκεψη τὸ συζήτησε, τὸ ἐπρότεινε καὶ τὸ ἀποφάσισε; **Τ**ὸ γινώσκουν καὶ τὸ ἀποδέχθηκαν οἱ σύνοδοι τῶν τοπικῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν; **Ἀ**ρκεῖ μία ἀπλὴ ἐνημέρωση γι' αὐτὴν τὴν οὐσιώδη μεταλλαγὴ καὶ ἀλλοίωση; **Δ**ὲν ἐχρειάζετο συζήτηση καὶ λήψη ἀποφάσεων;

Ὅτι ἀντισυνοδικὸ καὶ ἀντιδεοντολογικὸ ἔπραξε ὁ μητροπο-

1. Βλ. Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση, «Μεταλλαγμένη καὶ ἀλλοιωμένη ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος», *Θεοδρομία* 17 (2015) 3-9.

λίτης Μεσσηνίας ενημερώνοντας άπλως τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ ἀποφάσεις ποὺ λαμβάνονται ἀλλοῦ, ἀντὶ νὰ ζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν γνώμη τῆς Ἱεραρχίας, ἔπραξε καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ενημερώνοντας ἀπλως τὴν Ἱεραρχία τοῦ Θρόνου (29 Αὐγούστου 2015), ἡ ὁποία κατὰ τὸ ἡμισυ ἀνήκε σὲ ἄλλο σῶμα, στὸ σῶμα τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. **Εἶναι** καὶ αὐτὸ κάτι πρωτόγνωρο καὶ μοναδικό, ἀνώμαλο πάντως καὶ ἀντικανονικό, καὶ στὴν ἀνθρώπινη φυσιολογία καὶ στὴν συνοδικὴ ἱστορία· τὸ νὰ ἀνήκεις δηλαδὴ συγχρόνως σὲ δύο σῶματα. **Ἀναφερόμενος**, λοιπόν, ὁ πατριάρχης στὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο ἐπιβεβαίωσε τὰ ὅσα εἶπε ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος καὶ τὸν ἐκάλυψε, ἄφησε ὅμως ἀκάλυπτο τὸν ἑαυτό του, ἀφοῦ ἀπορρίπτει τὴν περὶ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου γνώμη ποὺ εἶχαν ἐπιφανεῖς ἱεράρχες τοῦ Θρόνου, πρόεδροι τῶν Προσυνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Διασκέψεων, ὅπως ὁ Γέροντάς του μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων Χατζῆς, καὶ ὁ Μύρων, μετέπειτα Ἐφέσου, Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, καὶ πολλοὶ ἄλλοι. **Ἀκυρώνει** καὶ ἀνατρέπει τὴν σταθερὴ καὶ ἐπίσημη γραμμὴ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως τὴν καθόρισε ὁ ἴδιος ὁ πατριάρχης Ἀθηνᾶγόρας ποὺ ἐπανεφέρε θερμὰ καὶ δραστήρια τὸ θέμα τῆς συγκλήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου, κατανοουμένης ὡς Οἰκουμενικῆς, ὅπως σὲ λίγο καὶ πάλι θὰ δεῖξουμε.

Ὡς πατριάρχης μὲ ἠῤῥημένο, λόγῳ τοῦ ἀξιώματος, κῦρος ὁ κ. Βαρθολομαῖος προχώρησε περισσότερο ἀπὸ τὸν Μεσσηνίας καὶ μᾶς ἔμαθε ἀντιπατερικὰ καὶ μεταπατερικὰ, ἀλλὰ καὶ ἀντίθετα πρὸς τὴν γραμμὴ τῆς ἰδίας του Ἐκκλησίας, γιατί δὲν μπορούμε νὰ θεωροῦμε τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο ὡς οἰκουμενικὴ:

• **Γιατὶ** θὰ λείπουν οἱ ἀδελφοί μας Χριστιανοὶ τῆς Δύσεως, γιατί τώρα ἡ Ἐκκλησία εἶναι διηρημένη, ἐλλιπής, καὶ δὲν μπορεῖ ἓνα διηρημένο μέρος νὰ κάνει οἰκουμενικὴ σύνοδο χωρὶς τὸ ἄλλο, ἐπιβεβαιώνοντας ὅσα ἡ «Σύναξη Ὀρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν» τοῦ ὑπέδειξε ὡς αἰρέσεις καὶ πλάνες στὸ κείμενο ποὺ ἐκυκλοφόρησε καὶ ὑπογράφηκε ἀπὸ πολλοὺς, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, ἱερομονάχους, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς, μὲ τίτλο «Ἡ Νέα Ἐκκλησιολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου»².

2. Τὸ κείμενο ἐκυκλοφορήθη σὲ ἰδιαίτερο τευχίδιο. • Βλ. ἐπίσης εἰς *Θεοδομία* 17 (2014) 557-570. Τὸ κείμενο ὑπογράφουν οἱ ἀρχιερεῖς Ἀντινόης Παντελεήμων (πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας) Δρυῖνουπόλεως Ἀνδρέας, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

2. Εἴμαστε ἑλληπὴς Ἐκκλησία χωρὶς τοὺς Δυτικούς;

Θὰ παραθέσουμε καὶ θὰ σχολιάσουμε τὰ ὅσα εἶπε ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος γιὰ τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδο, ἀντίθετα πρὸς τὴν γραμμὴ τῶν πρὸ αὐτοῦ ὑπευθύνων τῆς προετοιμασίας τῆς Συνόδου, θὰ προσθέσουμε μερικὲς ἀκόμη ἐνδεικτικὲς μαρτυρίες γιὰ τὸν οἰκουμενικὸ χαρακτήρα τῆς Συνόδου, συμπληρώνοντας ὅσες στὸ προηγούμενο ἄρθρο μνημονεύσαμε, καὶ θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἀνιχνεύσουμε τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους κάποιος ἄγνωστο ἢ γνωστὸ «Διευθυντήριο», δὲν θέλει ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος νὰ θεωρηθεῖ ὡς οἰκουμενική.

Εἶπε λοιπὸν ὁ πατριάρχης πρὸς τοὺς ιεράρχες τοῦ Θρόνου, πολλοὶ τῶν ὁποίων, οἱ τῶν «Νέων Χωρῶν», εἶναι καὶ ιεράρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

«Δευτέρα παρατήρησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι ἡ διευκρίνησις περὶ τῆς φύσεως τῆς συγκαλουμένης Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. Κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῆς ὀνομασίας τῆς Συνόδου ταύτης ὑπὸ τῆς Α' Προσυνοδικῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως ἀπεφεύχθη συνειδητῶς ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτῆς ὡς Οἰκουμενικῆς Συνόδου διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν καλοῦνται ὡς μέλη αὐτῆς οἱ ἐκ τῆς Δύσεως Χριστιανοί, ὡς συνέβαινε πάντοτε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν σύγκλησιν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἡ αὐθεντία τῆς Συνόδου ταύτης ἐκτείνεται συνεπῶς, μόνον εἰς τὸν χῶρον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίη ὅτι δὲν δύναται νὰ λάβῃ αὐτὴ ἀποφάσεις ἀναφερομένας εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον».

Ἦπάρχει ἐν πρώτοις στὴν διευκρίνηση αὐτὴ μία παραπλάνηση καὶ παραπληροφόρηση τοῦ σώματος τῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία στη-

Ἱερόθεος, Πειραιῶς Σεραφεῖμ, Γλυφάδας Παῦλος, Κυθήρων Σεραφεῖμ, Αἰτωλο-ακαρνανίας Κοσμάς καὶ Γόρτυνος Ἱερεμίας. Ἐκ μέρους τῆς «Συνάξεως Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν» οἱ: Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου Προηγούμενος Ἱ. Μ. Μεγ. Μετεώρων, Ἀρχιμ. Σαράντης Σαράντος Ἐφημέριος Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, Ἀμαροῦσιον Ἀττικῆς Ἀρχιμ. Γρηγόριος Χατζηνικολάου Καθηγούμενος Ἱ. Μ. Ἁγίας Τριάδος, Ἄνω Γατζέας Βόλου Γέρον Εὐστράτιος Ἱερομόναχος Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας Ἀγ. Ὄρους, Πρωτοπρ. Γεώργιος Μεταλληνός, Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Δημήτριος Τσελεγγίδης, Καθηγητὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ χιλιάδες κληρικῶν καὶ μοναχῶν.

ρίζεται σὲ σαθρό, ψεύτικο ἐπιχείρημα. Ἀδυνατοῦντες οἱ ἰθύνοντες τὰ τῆς Συνόδου νὰ δικαιολογήσουν τὸ πῶς ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, προετοιμαζόμενη καὶ θεωρούμενη ὡς οἰκουμενική, κατέληξε νὰ θεωρεῖται μία συνήθης πανορθόδοξη Σύνοδος, ἐπικαλοῦνται ψευδῶς ἀνύπαρκτη ἀπόφαση τῆς Α΄ Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως, ἡ ὁποία δῆθεν συνειδητῶς ἀπέφυγε τὸν χαρακτηρισμὸ τῆς Συνόδου ὡς Οἰκουμενικῆς καὶ ἐπέλεξε τὴν ὀνομασία Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος.

Εἶναι σὰ νὰ λένε πρὸς ὄλους μας: Γιατί διαμαρτύρεσθε ποῦ θεωροῦμε ὅτι ἡ Σύνοδος δὲν εἶναι οἰκουμενική; Ὑπάρχει γι' αὐτὸ πανορθόδοξη ἀπόφαση καὶ συναίνεση τὴν ὁποία ἐμεῖς ἀκολουθοῦμε.

Πολὸ χειρότερη εἶναι ἡ αἰτιολόγησις ποῦ ἔκανε δῆθεν ἡ Α΄ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξη Διάσκεψις γιὰ τὴν ἐπιλογὴ τῆς ὀνομασίας· καὶ ἡ αἰτιολόγησις αὐτῆ, ποῦ δὲν εἶναι βέβαια τῆς Πανορθόδοξης Διάσκεψης, ὅπως θὰ δεῖξουμε, ἀλλὰ τοῦ πατριάρχου Βαρθολομαίου, συνιστᾷ ἐκκλησιολογικὴ πλάνη καὶ αἵρεσις. Ἀέγει λοιπὸν ὁ πατριάρχης, καὶ ὄχι ἡ Πανορθόδοξη Διάσκεψις, ὅτι συνειδητὰ ἀποφεύγουμε τὴν ὀνομασίαν «Οἰκουμενικὴ Σύνοδος», «διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν καλοῦνται ὡς μέλη αὐτῆς οἱ ἐκ τῆς Δύσεως Χριστιανοί, ὡς συνέβαινε πάντοτε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν σύγκλησιν Οἰκουμενικῶν Συνόδων».

Τὶ νὰ πεῖ κανεὶς καὶ τί νὰ ὁμολογήσει γι' αὐτὴν τὴν ἀντιαποστολική, ἀντιπατερική, ἀντικανονική, ἀντορθόδοξη, αἰρετικὴ δήλωσις ποῦ προδίδει πλήρη ἄγνοια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, τῆς συνοδικῆς παραδόσεως, τῆς κανονικῆς τάξεως, τῆς δογματικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησιολογίας; **Π**οῦ ζεῖ ὁ συντάκτης αὐτοῦ τοῦ κειμένου; **Χ**ίλια χρόνια πρὶν; **Δ**ὲν γνωρίζει ὅτι ἐδῶ καὶ περισσότερο ἀπὸ χίλια χρόνια «οἱ ἐκ τῆς Δύσεως Χριστιανοί» δὲν εἶναι μέλη τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας; **Ὅ**τι μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τῆς θριαμβεύουσας καὶ τῆς στρατευομένης, εἶναι ὅσοι μποροῦν νὰ μνημονεύονται κατὰ τὴν τέλεση τῆς Προσκομιδῆς, καὶ ὅτι τὸ δισκάριο τῆς Προσκομιδῆς, κυκλικὸ καθὼς εἶναι, παριστᾷ τὴν καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας; **Ὅ**σοι δὲν μνημονεύονται στὸ Ἅγιο Δισκάριο καὶ κατ' ἐπέκτασιν δὲν μετέχουν καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ποτηρίου, εἶναι ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν δικαιοῦνται, εἴτε εἶναι αἰρετικοὶ εἴτε εἶναι σχισματικοί, οὔτε νομιμοποιοῦνται νὰ μετέχουν στὴν συνοδικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Στὴν ἐποχὴ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀσφαλῶς μετεῖχαν καὶ οἱ ἐκ τῆς Δύσεως ἐπίσκοποι, διότι τότε ἡ Δύση ἦταν Ὁρθόδοξη καὶ δὲν εἶχε ἀποκοπῆ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. **Εἶ**ναι ἐπιχείρημα αὐτό; **Οἱ** Ὁρθόδοξοι μετέχουν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, οἱ αἰρετικοὶ καὶ σχισματικοὶ ὄχι μετέχουν μόνον γιὰ νὰ ἀπολογηθοῦν γιὰ τὶς αἱρέσεις καὶ τὰ σχίσματα, καί, ἂν δὲν τὰ ἀποκηρύξουν, καταδικάζονται καὶ ἀναθεματίζονται. **Ὁ** Παπισμὸς καὶ μόνον γιὰ τὴν αἵρεση τοῦ Filioque ἔχει προδρομικὰ καταδικασθῆ ἀπὸ πολλὰς οἰκουμενικὰς συνόδους ποὺ ἀπαγορεύουν κάθε προσθήκη στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, ἀλλὰ καὶ ὀριστικὰ ἀπὸ τὴν θεωρούμενη ὡς Ἡ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τοῦ 879-80, ποὺ συνεκάλεσε ὁ Μ. Φώτιος, στὴν ὁποία μάλιστα παρίσταντο καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ὁρθόδοξης τότε Δύσης. **Ἡ** θεωρούμενη ἐπίσης ὡς Θ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τοῦ 1351 καταδίκασε στὸ πρόσωπο τοῦ Βαρλαάμ Καλαβροῦ τὴν δυτικὴ αἵρεση περὶ κτιστῆς Χάριτος, καὶ ὅλες οἱ σύνοδοι κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας, Πανορθόδοξες μάλιστα, πρωτοστατοῦσης τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος, καταδίκασαν μὲ μεγάλη ἀυστηρότητα τὸν «ὄρμαθὸν τῶν αἱρέσεων», ὅπως λέγουν, τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ³.

Σὲ κανενὸς Ὁρθόδοξου τὸ ὑγιὲς κεφάλι δὲν θὰ περνοῦσε ποτὲ ἢ γνώμη ὅτι ἡ ἀπουσία τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων καθιστᾷ ἐλλιπῆ, ἐλλειμματικὴ τὴν Ἐκκλησία, τῆς ἀφαιρεῖ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν καθολικότητα, εἶναι μέρος τῆς Ἐκκλησίας ὄχι τὸ ὅλον. **Δ**ὲν μᾶς φτάνει ποὺ ὁ πάπας μᾶς θεωρεῖ ἐλλειμματικούς, μὲ ἐλλατωμένη ἐκκλησιαστικότητα, ἐπειδὴ δὲν ἀναγνωρίζουμε τὸν πάπα, μᾶς προστέθηκε τῶρα καὶ ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος ὡς συνήγορός του στὰ περὶ ἐλλιποῦς ἐκκλησιαστικότητος, ἀφοῦ μᾶς διδάσκει ὅτι χωρὶς αὐτοὺς δὲν μπορούμε νὰ συγκαλέσουμε Οἰκουμενικὴ Σύνοδο.

Εἶπε ἡ ἔγραψε ποτὲ πρὸς τοὺς φίλους του Παπικοὺς ὅτι ὅλες οἱ σύνοδοι ποὺ συνεκάλεσε ὁ πάπας μετὰ τὴν Ζ' ὡς οἰκουμενικὰς, καὶ ἔχουν ξεπεράσει τὶς εἴκοσι, δὲν εἶναι οἰκουμενικὰς, γιὰτὶ ἀπουσιάζουν οἱ Ὁρθόδοξοι; **Ἀ**λλὰ καὶ νὰ τὸ ἔλεγε, ποιὸς θὰ ἄκουγε τὴν γνώμη του; **Ὁ** πάπας σφετερίζεται, κλέβει τὸ δικαίωμα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ συγκαλεῖ Οἰκουμενικὰς Συνόδους, καὶ ἡ οἰκοδέσποινα Ἐκκλησία

3. Βλ. σχετικῶς εἰς Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση, Τὰ ὄρια τῆς Ἐκκλησίας. Οἰκουμενισμὸς καὶ Παπισμὸς, Θεσσαλονίκη 2004, σελ. 23-52.

δὲν δεσπάζει εἰς τὰ τοῦ οἴκου τῆς, ἀμφισβητοῦν τὰ δικαιώματά τῆς οἱ ἀξιωματοῦχοι τῆς καὶ τὰ παιδιὰ τῆς;

Ἡ ἐνότητα ὅμως καὶ ἡ καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δεδομένα, δὲν εἶναι ζητούμενα, ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχουν αἰρέσεις καὶ σχίσματα, πὸ δὲν ἔλειψαν στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, μὲ μεγάλο ἀριθμὸ ὀπαδῶν καὶ σὲ μεγάλη γεωγραφικὴ ἔκταση. **Ἡ** ἔκπτωση καὶ ἡ ἀποκοπὴ τμημάτων ἀπὸ τὴν καθολικὴ, τὴν οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία δὲν παραβλάπτει τὴν ἐνότητα καὶ ὀλοκληρία τῆς. Διαφορετικά, ἂν λάβει κανεὶς ὑπ' ὄψιν πόσες αἰρέσεις καὶ σχίσματα ἀποκόπηκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, τὸν καιρὸ μάλιστα πὸ συνεκαλοῦντο οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι, ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐκλείψει ὁ θεσμὸς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, διότι χωρὶς τὶς αἰρετικὲς αὐτὲς κοινότητες, δὲν θὰ μπορούσε ἡ Ἐκκλησία νὰ συγκαλέσει Οἰκουμενικὴ Σύνοδο.

Ἐχει γι' αὐτὸ ἀπόλυτο δίκαιο ὁ ἀγρυπνῶν στὶς ἐπάξεις τῆς Ὀρθοδοξίας μητροπολίτης Πειραιῶς Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος σὲ πρόσφατο κείμενό του, σχολιάζοντας πολλὰ σημεῖα τῆς εἰσηγήσεως τοῦ πατριάρχου Βαρθολομαίου, πὸ ἐξεφώνησε πρὸς τοὺς Ἱεράρχες τοῦ Θρόνου στὸ Φανάρι (29.8.2015), γιὰ τὸ θέμα τοῦ ὀνόματος τῆς Συνόδου μεταξὺ ἄλλων λέγει καὶ τὰ ἐξῆς:

• **«Ἡ θέση τοῦ Παναγιωτάτου ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν δύναται πλέον νὰ συγκαλεῖ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἐξ αἰτίας τῆς μὴ συμμετοχῆς τῶν Δυτικῶν, εἶναι παντελῶς ἐσφαλμένη. Οὐσιαστικὰ διακηρύσσει μὲ τὴν θέση του αὐτῆ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἔλλειματική, ἀσθενὴς καὶ ἀτελής Ἐκκλησία, καὶ μόνο ὅταν “ἐνωθεῖ” μὲ τὸν Παπισμὸ καὶ τὸν Προτεσταντισμὸ θὰ εἶναι τέλεια Ἐκκλησία, ὁπότε θὰ μπορεῖ τότε μαζί μὲ τοὺς Δυτικοὺς νὰ συγκαλεῖ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Ἡ θέση, ὅμως, αὐτῆ ἀπέχει παρασάγκας ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησιολογία»⁴.**

Φαίνεται μάλιστα ὅτι ἡ ἐσφαλμένη αὐτῆ ἐκκλησιολογικὴ θέση τοῦ πατριάρχου, τοῦτ' αὐτὸ αἰρετικὴ, δὲν εἶναι ἐκ παραδρομῆς καὶ στιγμιαίας παρεκκλίσεως, ἡ θεολογικῆς ἀγραμματοσύνης κάποιου συντάκτου πὸ τὸν ἐμπιστεῦθηκε ὁ πατριάρχης, ἀλλὰ συνεχῆς καὶ σταθερὴ θέση, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ κείμενο πὸ ἐκυκλοφόρησε ἡ «Σύναξις Ὀρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν» μὲ τίτλο «Ἡ

4. Μητροπολίτης Πειραιῶς Σεραφεῖμ, «Ἀνακοινωθὲν περὶ τῆς Συνάξεως τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Σχόλιο στὴν εἰσηγήση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου», Θεοδρομία 17 (2015) 398-404. Τὸ παράθεμα στὴν σελ. 403.

νέα Ἐκκλησιολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου», τὸ ὁποῖο ὑπέγραψαν ὀκτὼ ἀρχιερεῖς, ἑκατοντάδες κληρικῶν καὶ μοναχῶν καὶ χιλιάδες ἀπλῶν ἐνσυνειδήτων Ὁρθοδόξων πιστῶν.

3. Δὲν ἀποφάσισε ποτὲ ἡ Α΄ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξη Διάσκεψη ὅτι ἡ Σύνοδος δὲν εἶναι Οἰκουμενικὴ

Τὸ ἐξοργιστικὸ καὶ ἀποκαρδιωτικὸ πάντως εἶναι ὅτι ἰσχυρίζεται ψευδῶς ὁ συντάκτης τοῦ πατριαρχικοῦ κειμένου ὅτι ἡ Α΄ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξη Διάσκεψη, ἐπέλεξε ἀντὶ τοῦ «Οἰκουμενικὴ Σύνοδος», τὸν ὄρο «Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Συνόδος», ἐπειδὴ δὲν μετέχουν, «οἱ ἐκ τῆς Δύσεως Χριστιανοί». Κατὰ τὴν μακροχρόνια ἐνασχόλησή μας μὲ τὰ συνοδικὰ θέματα οὐδέποτε συναντήσαμε ἢ ἀκούσαμε τέτοια γνώμη, ἀποδιδόμενη μάλιστα σὲ ἐπίσημη πανορθόδοξη ἀπόφαση. Γνωρίζαμε ὅτι εἶχε διατυπώσει παρόμοια γνώμη καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης καὶ κατόπιν τῶν Ἀθηνῶν⁵. Ἀλλὰ ξαφνικὰ αὐτὴ ἡ μεμονωμένη, ἀδιανόητη ἐκκλησιολογικὰ γνώμη, νὰ ἀποδίδεται σὲ πανορθόδοξη ἀπόφαση καὶ νὰ προσλαμβάνει πανορθόδοξο κύρος, μόνο μαγικὰ θὰ μπορούσε νὰ γίνεῖ.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀλάθητος δὲν εἶναι κανεὶς, ἀλλὰ μόνον ὁ προσφιλεστὴς σὲ κάποιους «Ὁρθοδόξους» πάπας, ἐλέγξαμε σχολαστικὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Α΄ Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξης Διάσκεψης μήπως καὶ δὲν εἶχαμε προσέξει αὐτὴν τὴν ἀπόφαση. Καὶ ὄχι μόνον δὲν βρήκαμε τίποτε σχετικὸ, ἐπομένως «ἄνθρακες ὁ θησαυρός», καὶ ὅλα τὰ κρυφὰ «ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται», ἐπὶ πλεον ὑπάρχει καταχωρισμένη στὰ Πρακτικὰ «Ἐκθεσις τοῦ Γραμματέως ἐπὶ τῆς πορείας τῆς προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου» μητροπολίτου Ἑλβετίας κυροῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ καλύτερου γνώστη ὅλων τῶν σχετικῶν θεμάτων, λόγῳ τῆς ἐνεργοῦ καὶ ἐκτεταμένης συμμετοχῆς του, ἢ ὁποῖα διαψεύδει τὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ πατριάρχου περὶ τῆς ἀπουσίας τῶν ἐκ Δύσεως Χριστιανῶν, ὡς λόγου γιὰ τὸν ὁποῖο δὲν καλεῖται ἡ Σύνοδος Οἰκουμενικὴ, καὶ ἐκφράζει τὴν ὀρθὴ ἀποψη ὅτι ἡ οἰκουμενικότητα τῶν Συνόδων ἀναγνωρίζεται ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπὸ τὴν συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ μαρτυρία μάλιστα αὐτὴ τοῦ Γραμματέως ἐπιβεβαιώνει προσ-

5. Πρόκειται γιὰ τὸν καθηγητὴ Γεώργιο Γαλίτη. Βλ. σχετικῶς εἰς: «Ἐκθεσις Γραμματέως, Μητροπολίτου Τρανουπόλεως Δαμασκηνοῦ ἐπὶ τῆς πορείας τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου», εἰς *Συνοδικὰ II*, τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Chambésy - Γενεύης 1978, σελ. 162.

θετικά ὅτι ἡ Σύνοδος ἐθεωρεῖτο Οἰκουμενική, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὀνομαζόταν Οἰκουμενική.

Παραθέτουμε ἐπὶ λέξει τὴν γνώμη τοῦ Γραμματέως τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου:

• «**Ἄς** σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι μεταξὺ τῶν ὄρων, οἱ ὁποῖοι ἐκ τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας προσεφέροντο διὰ τὴν ὀνομασίαν τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου, ἦτοι τοῦ ὄρου “Οἰκουμενική Σύνοδος” καὶ τοῦ ὄρου “Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας”, προετιμήθη τελικῶς ὁ δεύτερος, καὶ τοῦτο διότι, ἂν καὶ ὑπῆρξαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας Σύνοδοι συγκληθεῖσαι ὡς “Οἰκουμενικαί”, τὸν χαρακτήρα τούτων ὡς Οἰκουμενικῶν προσέδωκεν εἰς αὐτὰς τελικῶς ἡ κοινὴ συνείδησις τοῦ πληρώματος. **Οὕτω** συνέβη ὥστε ἔναι ἐκ τῶν ὡς Οἰκουμενικῶν συγκαλουμένων νὰ ἀποβαίνουν τοπικαὶ εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀντιστρόφως ἔναι τοπικῶν Οἰκουμενικαί. **Ἡ** ἐν Σαρδικῇ π.χ. συγκληθεῖσα Σύνοδος (343) συνεκλήθη μὲν ὡς Οἰκουμενική, ἐθεωρήθη ὅμως τελικῶς τοπική· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀριμίνω τοῦ 359. **Ἀντιθέτως** ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ 381 συνεκλήθη μὲν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου ὡς Σύνοδος τοῦ Ἀνατολικοῦ Τμήματος τῆς Αὐτοκρατορίας αὐτοῦ, ἀνεγνωρίσθη ὅμως ὡς Οἰκουμενική 150 ἔτη ἀργότερον, δι’ ἀποφάσεων τῆς Δ’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου (451). **Ὁ** οἰκουμενικὸς ἢ μὴ χαρακτήρ μιᾶς Συνόδου, παρατηρεῖ ὁ Ὀρθόδοξος Θεολόγος Ἀθανάσιος Γιέφτιτς, κρίνεται κυρίως ἐκ τῆς σωτηριολογικῆς αὐτῆς σπουδαιότητος διὰ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, αὕτη δὲ δὲν δύναται νὰ προεξοφληθῇ ἐκ τῶν προτέρων. **Δι’** ὅλους τούτους τοὺς λόγους ὀρθῶς τελικῶς ἐπελέγη ὁ ὄρος: “Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας”, ὄρος διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπεκάλουν ἑαυτὰς καὶ αἱ προηγούμεναι Σύνοδοι»⁶.

Πρὸς κατοχύρωση μάλιστα τῶν λεγομένων του, ὁ μητροπολίτης Δαμασκηνὸς παραπέμπει καὶ σὲ συνέντευξιν τοῦ Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνης Μελίτωνος ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικό «Ἐπίσκεψις» (ἀρ. 2/2-3-1970) ποὺ τὴν στιγμή ποὺ γράφαμε

6. Αὐτόθι, σελ. 147-148.

δὲν εἶχαμε στὴν διάθεσή μας⁷.

Περιμένουμε λοιπὸν μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νὰ ἐξηγήσουν ποῦ καὶ πῶς βρέθηκε αὐτὴ ἡ γνώμη τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὡς δῆθεν γνώμη τῆς Α΄ Προσυνοδικῆς Πανορθοδόξου Διασκεψέως, ἡ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς πρόθυμους ἀλλὰ μεροληπτοῦντες, μεγάλοςχημους εἰς τοὺς τίτλους καὶ εἰς τὰ ἀξιώματα, ὑποστηρικτὲς τῶν λαθῶν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τὴν ὁποία καὶ ἐμεῖς πέραν τῶν προσώπων, μεγάλως σεβόμεθα καὶ ἀγαποῦμε. **Ὅ**σοι ἐπὶ σαθρῶν βάσεων οἰκοδομοῦν τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο δὲν ἀγαποῦν τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. **Κ**αὶ θὰ φανεῖ αὐτὸ πολὺ σύντομα.

4. Πρόσθετες μαρτυρίες περὶ τοῦ ὅτι ἡ Σύνοδος ἐθεωρεῖτο καὶ συνεκαλεῖτο ὡς Οἰκουμενικὴ

Ὁ πατριάρχης Ἀθιναγόρας, ἐν πρώτοις, στὸν ὁποῖο ὀφείλεται ἡ ἀναζωογόνηση τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ σύγκληση τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃ Συνόδου, κατανοοῦσε τὴν Σύνοδο ὡς Οἰκουμενικὴ, ὅπως τὴν κατανοοῦσαν καὶ ὅσοι τὸ πρῶτον ἔθεσαν τὸ θέμα κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ 1920, ὅπως αὐτὸ φαίνεται στὶς συζητήσεις καὶ στὰ πρακτικὰ τοῦ συγκληθέντος στὴν Κωνσταντινούπολη «Πανορθοδόξου Συνεδρίου» τοῦ 1923 μὲ πρωτοβουλία τοῦ μασό-νου πατριάρχου Μελετίου Δ΄ Μεταξάκη, ὁ ὁποῖος ἐπέβαλε καὶ τὴν θεματολογία, ποῦ ὡς κακὴ κληρονομία μᾶς συνοδεύει μέχρι σήμερα. **Εἶ**χε προταθῆ μάλιστα γιὰ λόγους ἰσχυροῦ συμβολισμοῦ ἢ προτεινόμενῃ νέα Οἰκουμενικὴ Σύνοδος νὰ συγκληθῆ τὸ 1925, ὅποτε θὰ ἐορτάζονταν τὰ 1600 ἔτη ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Α΄ ἐν Νικαία Συνόδου, ἀλλὰ λόγω μὴ ἐπαρκοῦς χρόνου αὐτὸ δὲν κατέστη δυνατό. **Ἡ** ἀναβολὴ ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τὸν διάδοχο τοῦ Μεταξάκη πατριάρχη Βασίλειο Γ΄, δηλαδὴ νὰ συγκληθῆ ἡ Σύνοδος τὸ 1926, δὲν προσέφερε τὸν ἀπαραίτητο γιὰ τὴν προετοιμασία χρόνο, ὅποτε ἀποφασίσθηκε ἀντὶ τῆς συνόδου, νὰ συγκληθεῖ μία «Προσύνοδος» καὶ πρὸ αὐτῆς μία «Προκαταρκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἁγίων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν», ἡ ὁποία συνῆλθε πράγματι τὸ 1930 στὴν Ἱ. Μονὴ Βατοπεδίου Ἁγίου Ὁρους, ὅπου συζητήθηκε καὶ ἓνας πρῶτος κατάλογος θεμάτων γιὰ τὴν μέλλουσα Σύνοδο.

Εἶναι πάντως χαρακτηριστικὸ ὅτι, μολονότι ἀναγγέλλθηκε ἀπὸ τὸν πατριάρχη Φώτιο Β΄ ἡ ἐναρκτήρια συνεδρία τῆς «Προσυν-

7. Αὐτόθι, σελ. 148, ὑποσημ. 7.

όδου» για την Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ ἔτους 1932, ἀνεβλήθη καὶ αὐτὴ ἐπ' ἀόριστον. Ἀναμενόταν πάντως νὰ ἀκολουθήσει ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, μετὰ τὴν «Προσύνοδο», ἡ ὁποία θὰ λειτουργοῦσε ὅπως οἱ σημερινὲς «Προσυνοδικὲς Διασκέψεις». Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἁγίου Ὑδρου, θεωροῦσε καὶ τὴν «Προσύνοδο» ὡς ἀρμόδια μόνον νὰ μελετήσῃ τὰ προταθέντα θέματα καὶ ὄχι νὰ ἀποφασίσῃ, *«καθὼς τῇ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ μόνῃ ἀπόκειται ὅπως ἀποφασίσῃ ἐγκύριως καὶ ὑποχρεωτικῶς περὶ πάντων»*⁸.

Ἀπὸ τὸν πρῶτο ὀραματιστὴ τῆς Συνόδου Μελέτιο Μεταξάκη τὴν σκυτάλη πῆρε ὁ Ἀθηναγόρας καὶ γιὰ τὴν προώθηση τῆς ιδέας τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς θεματολογίας τῆς Συνόδου. Ἐνισχύθηκε πάντως καὶ ὡς πρὸς τὰ δύο ἀπὸ τὴν ἀνάλογη προετοιμασία τῆς ἐκ μέρους τοῦ Παπισμοῦ συγκλήσεως τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου. Καὶ ἡ χρονικὴ σύμπτωση τῆς ἐξαγγελίας τῶν δύο συνόδων καὶ οἱ μεταρρυθμιστικὲς νεωτερικὲς τάσεις ἀμφοτέρων προδίδουν κοινὸ σχεδιασμὸ πρὸς κοινὴ κατεύθυνση.

Πάντως Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ὀργάνωσαν καὶ γρήγορα ἔφεραν εἰς πέρας οἱ Παπικοί, Οἰκουμενικὴ Σύνοδο ἐτοίμαζε καὶ ὁ Ἀθηναγόρας, καὶ ὄχι μόνον δὲν κατορθώσαμε νὰ τὴν προχωρήσουμε, ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1961 ποὺ ἐξαγγέλθηκε πέρασαν 55 χρόνια, ἀλλὰ τώρα τὴν φτωχύνουμε καὶ τὴν ὑποβιάσαμε σὲ ἀπλὴ Πανορθόδοξη Σύνοδο.

Περὶ τοῦ ὅτι ὁ Ἀθηναγόρας τὴν προετοίμαζε ὡς Οἰκουμενικὴ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία. Σὲ ἐγκύκλιο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1951 ἐγράφετο:

• **«Τὰ ἐν τῇ διαρροῇ τῶν αἰῶνων καὶ τῇ ἀκατασχέτῳ ἐξελίξει τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀνακύψαντα καὶ ὁλονὲν ἐπαυξανόμενα γενικῆς ἐκκλησιαστικῆς φύσεως καὶ κοινοῦ ἐνδιαφέροντος ζητήματα δεόντως ἐκτιμῶν ὁ καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατος Ἀποστολικὸς καὶ Πατριαρχικὸς Οἰκουμενικὸς Θρόνος, ἔγνω, τῇ μακραίωνι παραδόσει στοιχῶν καὶ τῷ κανονικῷ αὐτοῦ δικαιώματι χρώμενος, ἐν καιρῷ προτείνει ταῖς ἀδελφαῖς Ἁγιωτάταις Ἐκκλησίαις, πρὸς τὴν προσήκουσαν τούτων μελέτην καὶ ἐπίλυσιν τὴν σύγκλησιν μεγάλης Οἰκουμενικῆς**

8. Βλ. Εὐαγγελίας Βαρέλλα, *Διορθόδοξοι καὶ Οἰκουμενικαὶ Σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸν Κ' αἰῶνα*, Ἀνάλεκτα Βλατάδων 58, Πατριαρχικὸν Ἴδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 110.

Συνόδου»⁹.

Εἶναι χαρακτηριστικὲς κάποιες ἀπὸ τὶς δηλώσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν στὴν *Α' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξο Διάσκεψη* (Chambésy-Γενεύης, 21-28 Νοεμβρίου 1976).

Μὲ δέος καὶ συγκίνηση ἐκφράζονται γιὰ τὸ ὅτι προετοιμάζουν μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο καὶ θεωροῦν χρέος τους νὰ συμπεριφερθοῦν ὅπως οἱ Πατέρες τῶν προηγουμένων Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ὁ μητροπολίτης Σλίβεν Νικόδημος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας εἶπε: «Εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀγίου Ἀξώμης παρατηρῶ, ὅτι κάθε Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, μετὰ τὴν πρώτην, εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν συζητήσεων αὐτῆς ἐπιβεβαίωνε τὰς εἰς τὴν πίστιν ἀναφερομένας προγενεστέρας ἀποφάσεις, τὰς διαλαμβανομένας οὐ μόνον ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς Πίστεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δογματικοὺς ὅρους (π.χ. ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος). Ἐπομένως θὰ ἠδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν παράδοσιν ταύτην»¹⁰.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Διασκέψεως μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων στὴν ἐναρκτήρια ὁμιλία του εἶπε: «Κατὰ θεῖαν Οἰκονομίαν συμπίπτει ἡ εἴσοδος τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον, τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων τῆς ὑπάτης αὐθεντίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, πρὸς τὴν ἁγίαν ταύτην ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου»¹¹.

Ὁ μητροπολίτης Δαλματίας Στέφανος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ἀνέφερε τὶς συμβουλὲς ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ πατριάρχης Σερβίας Γερμανός: «Ἡ συμπεριφορὰ σας νὰ εἶναι τοιαύτη ὡσεὶ νὰ τελῆτε ἱερὰν λειτουργίαν, διότι προκειμένου περὶ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, πρόκειται περὶ μυστηρίου οἰκουμενικῆς σημασίας, περὶ μεγάλου χαρισματικοῦ μυστηρίου Νέας Πεντηκοστῆς»¹².

Ὁ μητροπολίτης Περιστερίου Ἀλέξανδρος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνέγνωσε μῆνυμα τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, ποὺ ἔλεγε: «Μὲ κατάνυξιν καὶ φόβον Θεοῦ ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπίπνοιαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως κατευθύνῃ τὰς σκέψεις τῶν ἁγίων ἀδελφῶν, ὥστε ἐμπορούμενοι ὑπὸ “νοῦ Χριστοῦ” καὶ στοιχοῦντες ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν προλαβουσῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἐν πολλῇ συνέσει νὰ βουλευῶνται

9. Βλ. *Ὁρθοδοξία* 26 (1951) 118-120 καὶ *Συνοδικὰ* II, 1978, σελ. 140, ὑποσημ. 1.

10. *Συνοδικὰ* II, σελ. 19-20.

11. *Συνοδικὰ* II, σελ. 28.

12. Αὐτόθι, σελ. 55.

οί σεβάσμιοι σύνεδροι “τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα” τῇ Ἁγίᾳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον»¹³.

Ἦ μητροπολίτης Ἀξώμης Μεθόδιος, ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, εἶπε: «Παρ’ ὅλας αὐτὰς τὰς δυσχερεῖας καὶ πολλὰς ἄλλας ἐξ ἄλλων λόγων τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον συνέλαβε τὴν ιδεάν τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, παρέκαμψεν ὅλας τὰς δυσκολίας, ἅς ἐμφανίζει ἡ σύνθεσις τῶν ὀρθοδόξων πραγμάτων»¹⁴.

Ἦ Πρόεδρος καὶ πάλι τῆς Διασκέψεως μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων ἀπαντώντας σὲ αἴτημα τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας νὰ περιληφθῆ στὸν κατάλογο τῶν θεμάτων καὶ ἓνα εἰδικὸ θέμα ποῦ ἀπασχολοῦσε τὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Βουλγαρίας εἶπε: «Δι’ ἐν τοιοῦτο ζήτημα δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἀποφάνσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀλλὰ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιλυθῆ τοῦτο τοπικῶς κατ’ οἰκονομίαν»¹⁵.

Ἦ ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν διαφαινόμενη αὐτοσυνειδησίαν τῶν ἀντιπροσώπων ὅτι προετοιμάζουν Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἡ ἴδια γνώμη ἐπικρατοῦσε καὶ σὲ ὀλόκληρο τὸν θεολογικὸ κόσμο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ γνῶμες θεολόγων ποῦ ἐδημοσίευσαν ἡ «Γραμματεία ἐπὶ τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» στὸν πρῶτο τόμο τῶν «Συνοδικῶν», μερικὲς ἀπὸ τίς ὁποῖες δημοσιεύσαμε στὸ προηγούμενο σχετικὸ ἄρθρο μας. Συμπληρωματικὰ προσθέτουμε ἐδῶ καὶ ἄλλες ἐκ τῶν πολλῶν.

Ἦ μητροπολίτης Μύρων Χρυσόστομος, μετέπειτα Ἐφέσου, ὁ ὁποῖος προήδρευσε, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σὲ Προπαρασκευαστικὲς Ἐπιτροπὲς καὶ Πανορθόδοξες Διασκέψεις, σὲ μελέτη του μὲ τίτλο «Ἀπαιτήσεις τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐκ τῆς συγκληθησομένης Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» γράφει:

«Τὰ θέματα ταῦτα, τυχόντα μιᾶς πρώτης ἐπεξεργασίας... θὰ ἐπανεέλθουν προσεχῶς (1972) εἰς ἐπανεξέτασιν καὶ βελτίωσιν εἰς τὴν Διορθόδοξον Προπαρασκευαστικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Α΄ Πανορθόδοξον Προσυνοδικὴν Διάσκεψιν (οἶονεὶ “δευτεροβαθμίως”) καὶ ὅταν τύχωσι πανορθόδοξο ἐγκρίσεως θὰ εἶναι ἔτοιμα διὰ τὴν παρασπομπὴν των εἰς τὴν μετὰ ταῦτα συγ-

13. Αὐτόθι, σελ. 59.

14. Αὐτόθι, σελ. 81-82.

15. Αὐτόθι, σελ. 104.

κληθησομένην Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον, ἥτις καὶ θὰ προβῆ εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ἀποφασισθέντων περιβάλλουσα ταῦτα μετὰ τὸ οἰκουμενικὸν κῦρος»¹⁶.

Ὁ μητροπολίτης Μυτιλήνης Ἰάκωβος, Πρόεδρος τῆς Μικτῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ὑποθέσεων τοῦ Ἐξωτερικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σὲ εἰσήγησιν ποὺ ἀνέγνωσε ἐνώπιον τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στίς 6 Φεβρουαρίου 1973 στὴν Ἱ. Μονὴ Πεντέλης, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου μετὰ θέμα «Ἡ Μεγάλη Σύνοδος. Ὁ κατάλογος τῶν θεμάτων καὶ ἡ προετοιμασία αὐτῆς» εἶπε:

«Μετὰ τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐγένετο δις ἀπόπειρα συγκλήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου. **Ἡ** μία συνεκλήθη τῷ 879 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ σήμερον τιμωμένου μεγάλου Ἱεράρχου καὶ ἡ ἄλλη βραδύτερον τῷ 1341 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀλλ' οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἀνεγνωρίσθη τελικῶς ὡς Οἰκουμενικῆ. **Ἡ** Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνήλθε τῷ 787. **Ἐ**κτοτε παρήλθον 1196 ἔτη χωρὶς νὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ συγκληθῇ ἄλλη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος παρὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀναγκῶν καὶ τὸ μέγεθος τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἐγεννήθησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων, συνεπεία κυρίως τῶν ἐπελθουσῶν μεταβολῶν εἰς τὸν χῶρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ γενικώτερον εἰς τὸν κόσμον. **Κ**ατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ αἰῶνός μας ἤρχισε νὰ γίνεται πολλὴ συζήτησις γύρω ἀπὸ τὴν ἀναγκαιότητα συγκλήσεως μιᾶς Οἰκουμενικῆς συνόδου. **Κ**ατ' ἀρχὴν αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἐσκέφθησαν νὰ συγκαλέσουν μίαν Προσύνοδον, ἀντὶ τῆς Οἰκουμενικῆς, τῆς ὁποίας μάλιστα τὰ θέματα διετυπώθησαν εἰς τὸν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει κατὰ τὸ 1932 καταρτισθέντα κατάλογον. **Ὁ** ἀοίδιμος Πατριάρχης Ἀθηναγόρας, μέσα εἰς τὰς μεγάλας του προοπτικάς, συνέλαβε τὸ νόημα τῆς συγκλήσεως ἀπ' εὐθείας μιᾶς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ ἡ Προσύνοδος, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὠνόμασε “Μεγάλην Σύνοδον”, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐν προπαρασκευαστικῷ σταδίῳ, συνεκάλεσε τὰς ἑκασταχοῦ Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας τρεῖς εἰς τὴν Ρόδον κατὰ τὰ ἔτη 1961, 1962, 1963»¹⁷.

Ὁ ἀρχιμανδριτῆς τότε καὶ τώρα ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας καὶ ὁμότιμος καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βε-

¹⁶. *Συνοδικὰ Ι*, σελ. 11.

¹⁷. *Συνοδικὰ Ι*, σελ. 17-18.

λιγραδίου Ἀθανάσιος Γιεβτιτς, σὲ ἄρθρο του μὲ τίτλο «*Παράδοσις καὶ ἀνανέωσις ἐν τῷ θεσμῷ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων*» ἐπιδιώκει νὰ δεῖξει πῶς ἡ μέλλουσα νὰ συνέλθει Σύνοδος πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσει τὸ πρόβλημα «*παράδοσις καὶ ἀνανέωσις*». Ἀσχέτως βέβαια πρὸς τὸ ὅτι τέτοια προβληματικὴ δὲν ὑπάρχει στὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους, οἱ ὁποῖες ἐμφαντικῶς ἐμμένουν στὴν Παράδοση καὶ ἀπορρίπτουν τὶς καινοτομίες καὶ ἀνανεώσεις, ὅπως δεῖξαμε παλαιότερα μὲ ἄρθρο μας ὑπὸ τὸν τίτλο «*Παράδοση καὶ ἀνανέωση στὴν Πατερικὴ Θεολογία*»¹⁸, σημασία ἔχει ὅτι, ὅπως καὶ ὁ Γέροντάς του Ἅγιος Ἰουστίνος Πόποβιτς θεωρεῖ ὅτι ἡ μέλλουσα νὰ συνέλθει Σύνοδος θεωρεῖται καὶ συγκαλεῖται ὡς Οἰκουμενικὴ. Γράφει:

«*Τοιοιτοτρόπως θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ τέλος τῆς ιστορικοθεολογικῆς μελέτης τοῦ ὡς ἄνω θέματος περισσότερα συγκεκριμένα συμπεράσματα, διὰ νὰ παραθέσωμεν αὐτὰ πρὸς τὸν σύγχρονον προβληματισμὸν περὶ παραδόσεως καὶ ἀνανεώσεως, μάλιστα δὲ ἐν ὄψει τῆς μελετωμένης Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας*»¹⁹.

5. Γιατί ἐγινε αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ

τοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς φύσεως τῆς Συνόδου;

α. Για νὰ μὴν ἀναγνωρισθοῦν ὡς Οἰκουμενικὲς

οἱ ἀντιπαπικὲς Σύνοδοι τοῦ 879 καὶ τοῦ 1351

Μετὰ ἀπὸ τὰ ἐκτεθέντα, ἐκπλήσσειται πράγματι κανεὶς καὶ ἀπορεῖ. Αὐτὸς ὁ ὄραματισμὸς καὶ ὁ πόθος πολλῶν αἰῶνων νὰ συγκαλέσει ἐπὶ τέλος ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἡ μόνη ποὺ δικαιούται νὰ συγκαλεῖ Οἰκουμενικὲς Συνόδους, ὡς ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ποὺ ἔθρεψε καὶ ἐκίνησε τὸν νοῦ καὶ τὶς καρδιὰς ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων, ἐπὶ πολλὰς δεκαετίες, σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ περασμένου αἰῶνος, γιατί τῶρα ἐγκαταλείφθηκε, χωρὶς μάλιστα νὰ γίνουν γνωστοὶ οἱ λόγοι, χωρὶς νὰ ἐνημερωθοῦν καὶ νὰ συμφωνήσουν οἱ Ἱεραρχίες τῶν τοπικῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν; Δὲν γνωρίζει ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Βαρθολομαῖος ὅτι οἱ προκάτοχοί του πατριάρχες, καὶ μάλιστα τὸ πρότυπό του ὁ Ἀθηναγόρας, ὁ Γέ-

¹⁸. Βλ. Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση, Ἐπόμενοι τοῖς θείοις Πατράσι. Ἀρχές καὶ κριτήρια τῆς Πατερικῆς Θεολογίας, Θεσσαλονίκη 1997², σελ. 48-52.

¹⁹. *Συνοδικὰ Ι*, σελ. 65.

ροντάς του μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μελίτων, καθηγηταί του στην Χάλκη, οί εκπρόσωποι όλων τών Ἐκκλησιῶν καί ὅλος ὁ θεολογικός κόσμος, ἀλλά καί τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, θεωροῦν ὅτι ἡ μέλλουσα νὰ συνέλθει Σύνοδος εἶναι Οἰκουμενική; **Εἶναι** δυνατόν νὰ μὴ τὰ γνωρίζει, ἀφοῦ ἐκτὸς τῶν ἄλλων δραστηριοτήτων του διετέλεσε καί Πρόεδρος σὲ Προσυνοδικές Ἐπιτροπές καί Διασκέψεις; **Εφ'** ὅσον οὔτε ὁ ἴδιος, οὔτε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐνημέρωσε γιὰ τοὺς λόγους αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς, τὴν ὁποία ἱεροκρυφίως ἔμαθε καί ὁ μητροπολίτης Μεσσηνίας καί τὴν ἀνακοίνωσε ὡς κάτι δεδομένο καί αὐτονόητο στὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2014, δικαιοῦμαστε νὰ πιθανολογοῦμε κάποιους λόγους, μέχρι νὰ μάθουμε τοὺς πραγματικούς.

Παραμένει βέβαια ἀμείλικτο τὸ ἐρώτημα, ποῦ ἰσχύει καί γιὰ ἄλλα θέματα ποῦ ἔχουν σχέση μετὰ τὴν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο, στὰ ὁποία θὰ ἀναφερθοῦμε προσεχῶς:

• **Ἔχουμε** στὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία κάποιον «πρῶτο», ὡσὰν τὸν πάπα, χωρὶς ἴσους (*sine paribus*), ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ ἀποφασίζει αὐτογνομόνως καί αὐτοδικαίως (*ipso jure*) γιὰ τόσο σοβαρὰ θέματα; **Γι'** αὐτὸ σπεύδουν κάποιοι ἀνῶριμοι θεολογικὰ νεοσσοὶ νὰ ὑποστηρίξουν τὸ κείμενο τῆς Ραβέννας καί νὰ μεταφέρουν τὸ παγκόσμιο πρωτεῖο τοῦ πάπα καί στὸν οἰκουμενικὸ πατριάρχη; **Οὔτε** τολμοῦμε νὰ διανοηθοῦμε ὅτι αὐτὴ ἡ αὐθαίρετη ἀλλαγή τοῦ χαρακτῆρος τῆς Συνόδου ὑποκρύπτει ἀξιώσεις πρωτείου καί παραμερισμὸ τοῦ συνοδικοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας.

Στὸ μνημονευθὲν προηγούμενο ἄρθρο μας «Μεταλλαγμένη καί ἀλλοιωμένη ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος», γράψαμε ἐξηγώντας αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴ, ὅτι

• «**ἐπειδὴ μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, γιὰ νὰ θεωρηθεῖ ὡς τοιαύτη, πρέπει νὰ ἐπικυρώσει τὶς προηγηθεῖσες Οἰκουμενικές, δηλαδὴ τὶς δύο ἀντιπαπικὲς συνόδους τοῦ Ἁγίου Φωτίου (879-880) καί τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ (1351), οἱ ἰδικοὶ μας φιλοπαπικοὶ ἡγέτες ἐπ' οὐδενὶ θὰ ἤθελαν νὰ εὑρεθοῦν μπροστὰ σὲ τέτοιο ἐνδεχόμενο**»²⁰.

Τὴν γνώμη μας αὐτὴ συμμερίζεται καί ὁ μητροπολίτης Πειραιῶς Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος στὸ μνημονευθὲν ἄρθρο του γιὰ τὴν Σύναξη τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου γράφει:

20. *Θεοδρομία* 17 (2015) 9.

• «**Ἡ** Σύνοδος αὐτὴ κατ' ἀρχὴν προγραμματίσθηκε ὡς Οἰκουμενική, ἔστω καὶ ἂν ὀνομάσθηκε Πανορθόδοξη. Ὅμως, τὰ τελευταῖα χρόνια οἱ οἰκουμενιστὲς τὴν ἀποχαρακτήρισαν καὶ διέγραψαν τὸν Οἰκουμενικὸ τῆς χαρακτῆρα. Διότι, ἂν συγκαλοῦνταν ὡς Οἰκουμενική, θὰ εἶχε τὴν ὑποχρέωση νὰ ἀναγνωρίσει ὡς 8η καὶ 9η Οἰκουμενικὲς Συνόδους τὶς ἐπὶ Μ. Φωτίου καὶ ἀγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ! Αὐτό, ὅμως, θὰ ἐνοχλοῦσε τὸ Βατικανό, ἐπειδὴ αὐτὲς οἱ Σύνοδοι καταδικάζουν τὸν Παπισμὸ, ὡς αἵρεση»²¹.

Δὲν πρόκειται πάντως νὰ ἀποφευχθεῖ αὐτὸς ὁ σκόπελος, διότι ἐφ' ὅσον οἱ τοπικὲς αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες δὲν γνωρίζουν, ἀφοῦ δὲν συναποφάσισαν, ὅτι ἄλλαξε ὁ χαρακτῆρας τῆς Συνόδου καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ θεωροῦν ὡς Οἰκουμενική, θὰ ζητήσουν ὡς Οἰκουμενική νὰ ἀναγνωρίσει τὶς δύο προηγούμενες Οἰκουμενικὲς Συνόδους τὴν Η' καὶ τὴν Θ'. **Ἡ**δη ἔγινε γνωστὸ ὅτι ὁ πατριάρχης τῆς Σερβίας Εἰρηναῖος ἐζήτησε μὲ ἔγγραφο πὸν ἐστάλη στὶς Ἐκκλησίες νὰ ἀναγνωρισθοῦν οἱ δύο Σύνοδοι ὡς Οἰκουμενικὲς.

Ἦπενθυμίζουμε ὅτι μὲ λύπη ἀντιμετωπίσαμε τὴν ἐξέλιξη τοῦ ζητήματος αὐτοῦ στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία δὲν εἶχε αἰσία ἔκβαση.

Ἐξεκίνησε μὲ ἀξιεπαινες πρωτοβουλίες τοῦ μητροπολίτου Πειραιῶς Σεραφεῖμ, τὶς ὁποῖες ἐπήνεσε καὶ ἐζῆρε μὲ εἰδικὸ κείμενο τῆς ἡ «*Σύναξη Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν*», ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ περιληφθεῖ ὡς θέμα στὴν ἡμερήσια διάταξη τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2011 καὶ νὰ ὀρισθοῦν μάλιστα καὶ δύο εἰσηγητές, οἱ μητροπολίτες Ναυπάκτου Ἱερόθεος καὶ Γόρτυνος Ἱερεμίας, τῶν ὁποίων ὅμως οἱ ἐξαιρετικὲς εἰσηγήσεις, ἂν καὶ ὑπῆρχαν στὴν ἡμερήσια διάταξη, δὲν ἀνεγνώσθησαν μετὰ ἀπὸ ἐπέμβαση κάποιου Διευθυντηρίου. Σχετικὸ Ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς μὲ ἡμερομηνία 16.12.2013 ἔγραφε:

• «**Εἶναι ἐγνωσμένον τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Συνοδικῆς περιόδου 2010-2011 ἐψήφισεν ὡς θέματα τῆς τακτικῆς συγκλήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὑποβολὴν προτάσεων πρὸς τὴν Γραμματεῖαν τῆς μέλλουσας νὰ συνέλθῃ Πανορθοδόξου Συνόδου διὰ τὴν τυπικὴν ἀναγνώρισιν τῶν Οἰκουμενικῆς περιωπῆς Η' καὶ Θ' Συν-**

21. *Θεοδρομία* 17 (2015) 403.

όδων τῆς Μιάς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθουσῶν κατὰ τὰ ἔτη 879-880 καὶ 1341-1351 μ.Χ., ὄντως Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ὅτι κατὰ πρόδηλον παράβασιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐφαλκιδεύθη ἡ συγκεκριμένη διαδικασία καὶ ἐτέθη εἰς τὰς περιωνύμους καλένδας της».

Τὸ σχετικὸ κείμενο τῆς «Συνάξεως Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν» προέβαινε στὶς ἐξῆς ἐκτιμήσεις:

«Τοιουτοτρόπως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας μας ἔχασε μία μοναδικὴ εὐκαιρία, νὰ δηλώσει τὴν συνοδικὴ ὀρθόδοξη δυναμικὴ της, γιὰ νὰ μὴν δυσαρεστήσει τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, τὸν Πάπα, τοὺς φιλοπαπικοὺς καὶ τοὺς οἰκουμενιστές, ἐνῶ μὲ τὴν ἐνέργειά της αὐτὴ προσέβαλε τὴν μνήμη τῶν Μεγάλων Ἀγίων Πατέρων μας Ἱεροῦ Φωτίου καὶ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, οἱ ὁποῖοι πρωταγωνίστησαν στὶς δύο συνόδους. **Ἡ** πλειοψηφία τῶν Ἱεραρχῶν μας, παραπέμποντας τὸ θέμα αὐτὸ εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας, ἔδειξε ἀσυνέπεια καὶ πρὸς τὸν ἑαυτὸ της, διότι ἡ ἰδία Σύνοδος εἶχε ἀναθέσει εἰς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ναυπάκτου καὶ Γόρτυνος κ.κ. Ἱερόθεο καὶ Ἱερεμία νὰ παρουσιάσουν τὶς περὶ Ὁγδῆς καὶ Ἐνάτης Οἰκουμενικῶν Συνόδων εἰσηγήσεις τους, οἱ ὁποῖες συνιστοῦν πατερικὲς ὁμολογίες, καθ' ὅλα ἔγκυρες καὶ ἄσπογες ἱστοριοθεολογικὲς μελέτες.

Ἡ ὑπὸ τῶν οἰκουμενιστῶν τοῦ Φαναρίου καὶ τῶν μετ' αὐτῶν ὁμοφρονούντων μεθοδευομένη μέλλουσα νὰ συνέλθει Πανορθόδοξος Σύνοδος τὸ 2016, ὅπως μὲ σαφήνεια διαζωγραφεῖται ἐκ τῶν προσυνοδικῶν πανορθοδόξων διασκέψεων αὐτῆς –τῶν ὁποίων τὰ θέματα, τὰ κείμενα καὶ τὰ πορίσματα τηροῦνται καὶ διαφυλάσσονται ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ, ὅπως ἄλλωστε συμβαίνει μὲ ὅλους τοὺς θεολογικοὺς διαλόγους μετὰ τῶν παπικῶν κ.ἄ. αἰρετικῶν, δηλαδὴ χωρὶς ἐπισταμένη ἐνημέρωση τῶν συνόδων καὶ πληρωμάτων τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἄνευ συνοδικῆς διαγνώμης, δίχως κἂν διατύπωση συνοδικῶν προτάσεων– φοβούμεθα ὅτι ἀπεργάζεται τὴν ἀποδοχὴ τῶν αἱρέσεων τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ

ὡς ἀθθεντικῶν ἐκκλησιῶν! Ἐὰν ὄντως ἔτσι, ὅπως διαφαίνεται, ἐξελιχθῶν τὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα, τότε εὐχόμεθα νὰ μὴ συνέλθει ποτέ!

Ἐὰν ὁμως συνέλθει Πανορθόδοξος Σύνοδος, ἔστω καὶ χωρὶς αὐτὸ τὸν σκοπὸ, ἀλλὰ δὲν ἀναγνωρίσει τὶς Ὀγδοῆ καὶ Ἐνάτη Οἰκουμενικὲς Συνόδους ὡς οἰκουμενικὲς, τότε θὰ εἶναι μία Οἰκουμενιστικὴ Σύνοδος. Θὰ εἶναι μία ψευδοσύνοδος, ὅπως ἡ σύνοδος τῆς Φεράρας-Φλωρεντίας, ποὺ ἐπιβλήθηκε ἀπὸ κάποιους φιλοπαπικοὺς τῆς Ἀνατολῆς καὶ τοὺς παπικοὺς τῆς Δύσεως, ὅπως καὶ σήμερα ἐπιχειρεῖται νὰ συμβεῖ. Ἀλλὰ ὅπως τότε ἡ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀντίδραση καὶ ἀντίσταση ἐλαχίστων κορυφῶν τῆς Ἁγίας Ὀρθοδοξίας μας, προεξάρχοντος τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ, μὲ τὴ συμμετοχὴ καὶ στήριξη τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, κατάφεραν νὰ ἀπορριφθῆ καὶ νὰ χαρακτηρισθῆ ψευδοσύνοδος ἢ αἰρετικὴ καὶ ληστρικὴ σύνοδος τῶν Φεράρας-Φλωρεντίας, ἔτσι καὶ σήμερα ὁ πιστὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὡς διαχρονικὴ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μας θὰ ἀντιδράσει καὶ θὰ ἀντισταθεῖ»²².

β. Γιὰ νὰ μὴ κληθοῦν ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι

καὶ νὰ ἐπιλεγοῦν οἰκουμενιστές

Ὁ ἀποχαρακτηρισμὸς τῆς Συνόδου ὡς Οἰκουμενικῆς καὶ ἡ ἔκπτωσης της σὲ ἀπλὴ Πανορθόδοξη Σύνοδος διευκολύνει τοὺς σχεδιαστὲς καὶ σὲ ἓνα ἄλλο σημεῖο.

Εἶναι βέβαιο ὅτι παρὰ τὴν ἐκτεταμένη οἰκουμενιστικὴ διάβρωση ποὺ ἔχουν ὑποστῆ οἱ Ἱεραρχίες τῶν τοπικῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, θὰ εὐρίσκοντο ἄρκετοὶ ἄρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀντιδρούσαν στίς, ὅπως προδιαγράφονται, ἀντορθόδοξες ἀποφάσεις τῆς Συνόδου καὶ θὰ ἠρνοῦντο νὰ τὶς ὑπογράψουν.

Αὐτὸ μάλιστα θὰ συνέβαινε σὲ μεγαλύτερη ἔκταση, ἂν εἶχε

²². Σύναξη ὀρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν, «Περὶ Η' καὶ Θ' Οἰκουμενικῶν Συνόδων», *Θεοδρομία* 16 (2014) 440-446. • Βλ. ἐπίσης· Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου Ἱεροθέος, «Περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 870-880 μ.Χ. συγκληθείσης Συνόδου ὡς Ὀγδοῆς Οἰκουμενικῆς», *Θεοδρομία* 16 (2014) 405-427. Μητροπολίτης Γορτύνης καὶ Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας, «Περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1352 μ.Χ. συγκληθείσης Συνόδου ὡς ἐνάτης Οἰκουμενικῆς», *Θεοδρομία* 16 (2014) 428-439.

κατορθωθῆ νὰ συνέλθει ἡ Σύνοδος, ὅπως ἔπρεπε, ἐνωρίτερα, διότι θὰ ὑπῆρχαν τότε περισσότεροι παραδοσιακοὶ ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ θανάτου ἔχουν ἐκλείψει, ἐνῶ οἱ νεώτεροι ἀνετράφησαν μὲ οἰκουμενιστικὸ φιλοπαπικὸ δαιτολόγιο. **Ἰ**σως μάλιστα αὐτὸ νὰ ἐξηγεῖ καὶ τὸν λόγο τῆς κατὰ τὰ ἄλλα ἀνεξήγητης καὶ μοναδικῆς στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία μεγάλης χρονικῆς διάρκειας γιὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς Συνόδου· ἐνῶ ὅλοι στὴν ἀρχὴ ἐτόνιζαν ὅτι ἡ Σύνοδος πρέπει νὰ συγκληθεῖ τὸ ταχύτερον δυνατόν, κατέληξε τελικὰ στὴν πρωτιὰ τοῦ βραδύτερον δυνατόν.

Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν πράξιν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων γνωρίζομε ὅτι δὲν δικαιολογεῖται μὲ κανενὸς εἴδους σοφιστείας ἢ μὴ κλήσιν ὄλων τῶν Ἐπισκόπων. **Οἰ**κουμενικὴ Σύνοδος ὀνομάζεται ἐκείνη στὴν ὁποία μετέχουν οἱ ἐπίσκοποι ὅλης τῆς Οἰκουμένης, εἶναι σύνοδος ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. **Ἢ**ταν δὲν καλοῦνται νὰ μετάσχουν ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι, ἡ Σύνοδος δὲν εἶναι Οἰκουμενικὴ, Γενικὴ, ἀλλὰ εἶναι Μερικὴ, σύνοδος ἐπὶ μέρος ἐκκλησίας ἢ ἐπὶ μέρος ἐκκλησιῶν, ὄχι ὅμως Σύνοδος τῆς ὅλης, τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἢτι ἰσχύει γιὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν γνωστὴ εἰκόνα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου²³, ἰσχύει καὶ γιὰ τὶς ἐπὶ μέρος ἐκκλησίες-ἐπισκόπους, σὲ σχέση μὲ τὴν Ἐκκλησίαν· δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ ἓνα μέλος, ἀκόμη καὶ ἡ κεφαλὴ, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκη τῶν ἄλλων μελῶν.

Μὲ ποῖο κριτήριον θὰ ἐξαιρέσουμε κάποιες ἐπισκοπὲς-ἐκκλησίες, ὅσο μικρὲς καὶ ταπεινὲς καὶ ἂν εἶναι. **Ἢ**ν εἰσάγουμε ἔτσι ἀνεπίτρεπτη ἀνισότητά, δὲν τραυματίζομε τὸ ἐκκλησιολογικὸ δόγμα τῆς ἰσότητος τῶν ἐπισκόπων; **Π**ῶς θὰ ἐκπροσωπηθεῖ στὴν Οἰκουμενικὴ Σύνοδο μία τοπικὴ εὐχαριστιακὴ Ἐκκλησία, ποῦ καθ' ἑαυτὴν ἀποτελεῖ τὴν ὅλη Ἐκκλησίαν; **Ἢ**ν προσβάλλεται ἔτσι καὶ ἡ εὐχαριστιακὴ ἐκκλησιολογία, ἀφοῦ παρορῶνται, παραμερίζονται κάποιες εὐχαριστιακὲς κοινότητες-ἐκκλησίες;

Σὲ παλαιότερη μελέτη τοῦ ὁ καθηγητῆς Βλ. Φειδᾶς, ὁ ὁποῖος μετέχει σχεδὸν ἐξ ἀρχῆς στὴν προετοιμασίαν τῆς Συνόδου καὶ εἶναι καὶ τῶρα μέλος τῆς «Γραμματείας ἐπὶ τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου», μὲ τίτλο «Ἡ Ἀ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Προβλήματα περὶ τὴν σύγκλησιν, τὴν συγκρότησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς Συνόδου», προβάλλει τὴν ἐν λόγῳ Σύνοδο ὡς πρότυπον καὶ ἀρχέτυπον ὄλων τῶν μετὰ ταῦτα συνόδων, ἐπομένως καὶ τῆς μέλλουσας

23. *Α' Κορ.* 12, 12-31.

νὰ συνέλθει Μεγάλης καὶ Ἁγίας Συνόδου. Ἐπικαλεῖται μαρτυρίες τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν, ἀπὸ τὶς ὁποῖες προκύπτει ὅτι ὁ Μ. Κωνσταντῖνος, πὺ εἶχε τὴν πρωτοβουλία τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου ἐκάλεσε ὅλους τοὺς ἐπισκόπους τῆς αὐτοκρατορίας.

Ἐὐσέβιος Καισαρείας γράφει: «Ὡσπερ ἐπιστρατεῶν αὐτῷ φάλαγγα Θεοῦ σύνοδον οἰκουμενικὴν συνεκρότει, σπεύδειν ἀπανταχόθεν τοὺς ἐπισκόπους γράμμασι τιμητικοῖς προκαλούμενος... Ὡς οὖν ἐφοῖτα πανταχοῦ τὸ παράγγελμα, οἶά τινος ἀπὸ νύσσης οἱ πάντες ἔθεον σὺν προθυμία τῇ πάσῃ»²⁴.

Ἐὐσέβιος ἐπίσης λέγει ὅτι ὁ βασιλεὺς «συνεκάλεσε σύνοδον εἰς Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας καὶ πανταχῇ τοῖς προεστῶσι τῶν ἐκκλησιῶν ἔγραψεν εἰς ρητὴν ἡμέραν παρεῖναι»²⁵.

Ἐὐσέβιος ἀναφέρει ὅτι «τῶν οὖν ἐπισκόπων τότε πρὸς πολλὰς διαμεριζομένων δόξας, ἔδοξε τῷ Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ, σύνοδον ἐν Νικαίᾳ πάντων τῶν ἐπισκόπων ποιῆσαι καὶ τὸν πρὸς ἀλλήλους διαπληκτισμὸν καταπαῦσαι»²⁶.

Ἐὐσέβιος ἴδιος καθηγητὴς θεωρεῖ ὅτι ἡ κλήση ὅσο τὸ δυνατὸν εὐρυτέρου ἀριθμοῦ ἐπισκόπων δὲν ἀποσκοπεῖ στὴν δέσμευσή τους νὰ τηρήσουν τὶς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου μετὰ τὴν λήξη τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἀλλὰ συνδέεται

• «πρὸς τὴν ἐκκλησιολογικὴν ἀρχὴν τῆς διὰ τοῦ σώματος τῶν ἐπισκόπων εὐρυτέρας ἐκφράσεως τοῦ φρονήματος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἐπίσκοποι, ὡς φορεῖς τοῦ φρονήματος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καλοῦνται εἰς τὰς συγκαλουμένας συνόδους ὄχι διὰ νὰ κοινοποιήσουν ἀπλῶς εἰς τὰς ὑπ' αὐτοὺς ἐκκλησίας τὰς ἐν ταῖς συνόδοις κοινῇ λαμβανομένας ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων ἀποφάσεις, ἀλλὰ κυρίως διὰ νὰ μεταφέρουν εἰς τὴν σύνοδον τὸ ἐπὶ τοῦ ἀντιμετωπιζομένου ζητήματος φρόνημα τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐκκλησιῶν»²⁷.

Ἡ παρατήρηση αὐτὴ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα, διότι δικαιολογεῖ καὶ τὸν νέο σχεδιασμὸ γιὰ τὴν ἀλλοίωση τῆς φύσεως τῆς Συνόδου ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς Οἰκουμενικῆς στὸ ἐπίπεδο μιᾶς ἀπλῆς πανορθοδόξου Συνόδου. Φοβοῦνται οἱ ὑπεύθυνοι τῆς προετοιμασίας τῆς Συνόδου, ὅτι πολλοὶ ἐπίσκοποι θὰ μεταφέρουν τὸ φρόνη-

24. Βίος Κωνσταντίνου III, 6.

25. Ἐκκλ. Ἱστορία I, 17.

26. Ἐκκλ. Ἱστορία I, 7α.

27. Συνοδικὰ I, σελ. 169.

μα τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐκκλησιῶν, τὸ ὁποῖο εἶναι ἀντίθετο πρὸς τὴν καθορισθεῖσα νεωτερικὴ καὶ οἰκουμενιστικὴ γραμμὴ τῆς Συνόδου.

Συμπερασματικῶς πάντως ὁ ἐν λόγῳ ἱστορικὸς καὶ κανονολόγος στὰ Ἐπιλεγόμενα τῆς ἐνδιαφέρουσας μελέτης του ἐκτιμᾷ ὅτι

• «ἡ μέλλουσα νὰ συγκληθῆ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν θὰ ἔδει νὰ ἀγνοήσῃ τὰς ἀκολουθοῦσας θεμελιώδεις κανονικὰς ἀρχὰς περὶ τὴν σύγκλησιν, συγκρότησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς».

Μεταξὺ τῶν ἐπτὰ θεμελιωδῶν ἀρχῶν μνημονεύουμε τὶς τρεῖς ποὺ συνδέονται μὲ τὴν συνάφεια τοῦ θέματος:

α) *«Ἡ πρόσκλησις διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν σύνοδον δέον νὰ ἀποσταλῆ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους μόνον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διότι μόνον οὗτοι ἀποτελοῦν καὶ τὰ ὀργανικὰ μέλη τῆς συνόδου κατὰ τὴν ὀρθόδοξον συνοδικὴν παράδοσιν».*

β) *«Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς συνόδου δέον νὰ ἀντιστοιχῆ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκόπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὸ καὶ πρέπει νὰ προσκληθοῦν εἰς τὴν σύνοδον πάντες οἱ ἐπίσκοποι, κἂν εἰσέτι δὲν δυνηθοῦν νὰ συμμετάσχουν ἅπαντες τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς».*

γ) *«Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν σύνοδον κατεγνωσμένων αἰρετικῶν, ἢ σχισματικῶν ἐπισκόπων εἶναι ἐκκλησιολογικῶς ἀδιανόητος καὶ κανονικῶς ἀνεπίτρεπτος ἄνευ προγενεστέρας ὑπ' αὐτῶν ἀποκηρύξεως τῆς αἰρέσεως ἢ τοῦ σχίσματος καὶ ἄνευ εἰδικῆς συνοδικῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν εἰς ἐκκλησιαστικὴν κοινωσίαν»²⁸.*

Ἀπὸ τὶς ὄντως θεμελιώδεις αὐτὲς ἐκκλησιολογικὲς καὶ κανονικὲς ἀρχὲς προκύπτουν ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα.

Ἐν πρώτοις ὅτι πρέπει νὰ προσκληθοῦν ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι, ἀκόμη καὶ ἂν γιὰ προσωπικοὺς ἢ ἄλλους, ἐκτὸς τῆς θελήσεως τους, λόγους δὲν ἤμπορέσουν νὰ παραστοῦν στὴν Σύνοδο. **Ἡ** μὴ πρόσκλησις ὅλων τῶν ἐπισκόπων, ὅπως ἀποφασίσθηκε νὰ γίνῃ στὴν μέλλουσα Σύνοδος, παραβιάζει θεμελιώδη ἐκκλησιολογικὴ καὶ κανονικὴ ἀρχή, καὶ αὐτὸς εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς λόγους ποὺ ὑποβιβάσθηκε ἡ Σύνοδος ἀπὸ Οἰκουμενικὴ σὲ ἀπλὴ Πανορθόδοξη.

Παραμένει βέβαια τὸ ἐρώτημα γιὰ παραβίαση ἄλλης ἐκκλησιολογικῆς ἀρχῆς: Ποιὸς ἀποφάσισε αὐτὴν τὴν ἀλλαγὴ; Ἕνας πρῶτος χωρὶς ἴσους;

²⁸. *Συνοδικὰ* I, σελ.226.

Ἡ ἀδυναμία πάντως κάποιων προσκληθέντων ἐπισκόπων, προσωπική ἢ ἐξ ἄλλων λόγων, δὲν παραβιάπτει τὸν οἰκουμενικὸ χαρακτήρα τῆς Συνόδου, ὅπως καλῶς ἔδειξε σὲ ἐνδιαφέρουσα ἐπίσης μελέτη τοῦ ὁ ἐπὶ ἔτη «Γραμματεὺς ἐπὶ τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου» μητροπολίτης Ἑλβετίας καὶ κατόπιν Ἀδριανουπόλεως Δαμασκηνὸς Παπανδρέου²⁹.

Ἡ πρόσκληση μόνον τῶν Ὁρθοδόξων ἐπισκόπων καὶ τὸ ἀδιανόητο τῆς προσκλήσεως αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν, πρὶν ἀποκηρῦξουν τὶς αἱρέσεις καὶ τὰ σχίσματα, συντριβεί καὶ κονιορτοποιεῖ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Βαρθολομαίου, ὅτι δὲν μπορούμε νὰ συγκαλέσουμε Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, διότι ἀπουσιάζουν οἱ «ἐκ τῆς Δύσεως Χριστιανοί», οἱ ὅποιοι καὶ συνοδικῶς ἔχουν καταδικασθῆ γιὰ αἱρέσεις καὶ σχίσματα.

Οἱ τοπικὲς αὐτοκέφαλες ἐκκλησίες ὀφείλουν νὰ μὴ δεχθοῦν αὐτὴν τὴν πραξικοπηματικὴ ἀλλοίωση τῆς Συνόδου, λόγῳ τῆς μὴ συμμετοχῆς τῶν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν, πὸ ἐῖναι ὄντως «ἐκκλησιολογικῶς ἀδιανόητος καὶ κανονικῶς ἀνεπίτρεπτος» κατὰ τὸν καθηγητὴ Βλ. Φειδᾶ, καὶ νὰ ἀπαιτήσουν τὴν συμμετοχὴ ὄλων τῶν ἐπισκόπων, σύμφωνα μὲ τὴν συνοδικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἐκτὸς ἐκείνων πὸ γιὰ προσωπικοὺς ἢ ἄλλους λόγους δὲν ἤμποροῦν νὰ μετάσχουν.

Ἄν στὴν πρώτη χιλιετία, μὲ τὶς τόσες συγκοινωνιακὲς δυσκολίες μετεῖχαν στὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους, ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὑπερτριακόσιοι καὶ ὑπερεξακόσιοι ἐπίσκοποι, ταξιδεύοντες ἐπὶ μῆνες, στὶς ἡμέρες μας ἐντὸς ἐλαχίστων ὥρων μπορεῖς νὰ βρεθεῖς στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου. **Ο** ἀριθμὸς τοῦ συνόλου τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐπαρχιούχων καὶ τῶν τιτουλαρίων δὲν εἶναι ὑπερβολικὰ μεγάλος. **Υ**πάρχουν σήμερα περίπου 580 ἐπαρχιούχοι ἐπίσκοποι καὶ 250 τιτουλάριοι βοηθοὶ κ.τ.λ., σύνολο δηλαδὴ 830 μελῶν τῆς συνόδου, πὸ δὲν εἶναι δύσκολο νὰ συγκεντρωθοῦν. **Ἡ** Β' Βατικάνειος συγκέντρωσε 2.300 ἐπισκόπους³⁰.

29. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου, Μητροπολίτου Τρανουπόλεως, «Προοπτικὰ καὶ προβλήματα περὶ τὴν μέλλουσαν Σύνοδο», *Συνοδικὰ* I, σελ. 26-36.

30. Γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν Ὁρθοδόξων ἐπισκόπων συνολικὰ βλ. εἰς Noël Ruffieux, «Προετοιμασία καὶ ἀποδοχὴ τῆς Συνόδου», εἰς *Καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπόν... Ἡ μέλλουσα Πανορθόδοξὴ Σύνοδος. Ζητήματα-Διλήμματα-Προοπτικὲς*, Ἐκδόσεις «Ἐν πλῶ», Ἀθῆνα Ὀκτώβριος 2015, σελ. 27.

• **Σ**ὲ ὑποσημείωση παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς ὅτι «Αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ ἐπικαιροποιήθηκαν μὲ τὴν ἔκδοση 2012-2013 τῆς Orthodoxyia, ἐτήσια ἔκδοση τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Ostkirchliches Regensburg πὸ δίνει τὰ ὀνόματα καὶ

γ. Ἡ σύγκληση Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀντίκειται στὸ ἰσχύον νέο μοντέλο τῶν «ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν»

Ἵπάρχει καὶ ἓνας τρίτος σημαντικός, ἴσως ὁ σημαντικώτερος λόγος, γιὰ τὸν ἀποχαρακτηρισμὸ τῆς Συνόδου ὡς Οἰκουμενικῆς.

Ὁ λόγος αὐτὸς ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι μετὰ τὴν Β΄ Βατικάνειο Σύνοδο (1963-1965), προεβλήθη ἀπὸ τοὺς Παπικοὺς ὡς πρὸς τοὺς Ὁρθοδόξους, ἀντὶ τῆς ἀπορρίψεώς μας μέχρι τότε ὡς σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν, νέα προσέγγιση, ἡ ὁποία μᾶς ἀναγνωρίζει ὡς ἐπὶ μέρους ἐκκλησία, μὲ Χάρη, μυστήρια καὶ ἀποστολικὴ διαδοχὴ, μὲ ἑλλιπῆ ὅμως ἐκκλησιαστικὴ ὑπόσταση, ἡ ὁποία θὰ ἐκλείψει καὶ θὰ γίνουμε πλήρης Ἐκκλησία, χωρὶς ἐλλείψεις καὶ ἐλαττώματα, ὅταν θὰ ἀναγνωρίσουμε τὸ πρωτεῖο τοῦ πάπα.

Ἡ ἐκκλησιολογικὴ αὐτὴ ἀναγνώριση ὁδήγησε καὶ στὸν ἐκ μέρους τοὺς χαρακτηρισμὸ μας, παρὰ τὶς ἐλλείψεις μας, ὡς «ἀδελφῆς ἐκκλησίας», τὸν ὁποῖο καὶ ἐμεῖς, ὡς φτωχοσυγγενεῖς καὶ ἀρχοντοχωριάτες, εὐχαρίστως τὸν ἀποδεχθήκαμε καὶ τὸν χρησιμοποιοῦμε μὲ καμάρι ἀποδεχόμενοι καὶ ἐμεῖς τὸν Παπισμὸ μετὰ τὴν Β΄ Βατικάνειο Σύνοδο ὡς «ἀδελφὴ Ἐκκλησία», ὡσὰν νὰ ἀνήκουμε καὶ ἐμεῖς στὴν δικαιοδοσία αὐτῆς τῆς παπικῆς ψευδοσυνόδου.

Εἶναι γεμᾶτα τὰ κείμενα τῶν παπῶν καὶ τῶν ἰδικῶν μας πατριαρχῶν ἀπὸ τὸν ὄρο «ἀδελφὲς ἐκκλησίες», ἀλλὰ καὶ ἡ σχετικὴ θεολογικὴ βιβλιογραφία τῶν οἰκουμενιστῶν θεολόγων.

Ἵπάρχει ὅμως κάποια συνοδικὴ ἀπόφαση κάποιας τοπικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ Πανορθόδοξη, ποὺ νὰ ἐπιβάλλει σὲ ἐμᾶς νὰ θεωρήσουμε τοὺς αἰρετικούς καὶ σχισματικούς Λατίνους τώρα ὡς «ἀδελφὴ ἐκκλησία»; **Καμμία.**

Ἵπάρχει μόνο τὸ ἐπαίσχυντο κείμενο τοῦ Balamand, τὸ ὁποῖο βέβαια ὡς κείμενο διαλόγου δὲν δεσμεύει τὶς ἐκκλησίες, πολλὰς ἀπὸ τὶς ὁποῖες οὔτε ἔλαβαν μέρος ἐκεῖ οὔτε τὸ ἀποδέχθηκαν³¹. **Στὸ** κείμενο αὐτὸ γιὰ πρώτη φορὰ ὀρθόδοξοι θεολόγοι, κληρικοὶ καὶ

τὰ βιογραφικὰ ὄλων τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων», σελ. 49, ὑπόσημ. 10. **Ἐννοεῖ** ὅτι τὸ γνωστὸ Ρωμαιοκαθολικὸ Ἰνστιτούτο τοῦ Regensburg, ἐκδίδει γιὰ τὶς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες τὴν ἐτήσια ἐκδοση Orthodoxy, ποὺ περιλαμβάνει τὰ ὀνόματα καὶ τὰ βιογραφικὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων.

31. Ἀπὸ τὶς 15 αὐτοκέφαλες καὶ αὐτόνομες Ἐκκλησίες ὑπέγραψαν τὸ κείμενο οἱ ἑννέα (9): Κωνσταντινούπολις, Ἀλεξάνδρεια, Ἀντιόχεια, Μόσχα, Ρουμανία, Κύπρος, Πολωνία, Ἀλβανία, Φιλλανδία. **Ἀρνήθηκαν** νὰ μετᾶσχουν ἕξι (6): Ἱεροσόλυμα, Σερβία, Βουλγαρία, Γεωργία, Ἑλλάς, Τσεχοσλοβακία.

λαϊκοί, ἀθετοῦν τὴν καθαγιασμένη ἐπὶ αἰῶνες πατερικὴ παράδοση, ἀλλὰ καὶ πρόσφατες πανορθόδοξες δηλώσεις καὶ ἀποφάσεις, ἀρνοῦνται ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία καὶ δέχονται ὅτι συναποτελοῦμε μὲ τοὺς Παπικοὺς τὴν Μία Ἐκκλησία καὶ εἴμαστε ἀπὸ κοινοῦ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν τήρηση τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ὡς «ἀδελφές Ἐκκλησίες».

Ἰεροκρυφίως καὶ ἀντισυνοδικῶς δεχθήκαμε τὸ «ἀδελφές ἐκκλησίες», καὶ τώρα πάνω σ' αὐτὸ τὸ κατασκευασμένο ψευτομοντέλο ἐνότητος ἀναγνωρίζουμε τὸν Παπισμὸ ὡς ἐκκλησία μὲ χάρη, μυστήρια καὶ ἀποστολικὴ διαδοχὴ.

Γράφει τὸ κείμενο:

● *«Ἐκατέρωθεν ἀναγνωρίζεται ὅτι ὅσα ἐνεπιστεύθη ὁ Χριστὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του –ὁμολογία τῆς ἀποστολικῆς πίστεως, μετοχὴ εἰς τὰ αὐτὰ μυστήρια, κυρίως εἰς τὴν μίαν ἱερωσύνην τὴν τελοῦσαν τὴν μίαν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀποστολικὴ διαδοχὴ τῶν ἐπισκόπων– δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία μιᾶς τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι σαφές ὅτι ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου ἀποκλείεται πᾶς ἀναβαπτισμός. Διὰ τοῦτον ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναγνωρίζουν ἑαυτὰς ἀμοιβαίως ὡς ἀδελφὰς ἐκκλησίας, ἀπὸ κοινοῦ ὑπευθύνους διὰ τὴν τήρησιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ πιστότητι πρὸς τὴν θεϊὰν οἰκονομίαν, ἰδιαίτατα ὡς πρὸς τὴν ἐνότητα»* (παράγρ. 13 καὶ 14).

Σὲ ἄλλο μάλιστα σημεῖο ἐπαναλαμβάνει τὸ κείμενο λόγους τοῦ πάπα Παύλου ΣΤ' στὸ Φανάρι, σύμφωνα μὲ τοὺς ὁποίους οἱ ποιμένες Ὁρθόδοξοι καὶ Ρωμαιοκαθολικοί, πρέπει νὰ σέβονται καὶ νὰ ἀναγνωρίζουν ἀλλήλους ὡς ποιμένες «*τιμήματος τῆς ποιμένης τοῦ Χριστοῦ*» (παραγρ. 18)³².

Ἐνοχλοῦνται οἱ ἑτερόδοξοι καὶ ἐκ τῶν Ὁρθοδόξων οἱ Οἰκουμενιστές, διότι στὸ κείμενο τῆς Γ' Πανορθόδοξου Προσυνοδικῆς Διασκέψεως (1986) γιὰ τὸ θέμα «Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις» ἐκφράζεται, στὴν ἀρχὴ μάλιστα, ἡ αὐτοσυν-

32. Βλ. Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση, Οὐνία. *Νεώτερες ἐξελίξεις*, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 44-45.

● Ὁλόκληρο τὸ κείμενο τοῦ Balamand βλ. ὁμοίως εἰς Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση, Οὐνία, *Ἡ καταδικὴ καὶ ἡ ἀθώωση* (στὸ Freising καὶ στὸ Balamand, Θεσσαλονίκη 2002, σελ. 173-186.

ειδησία της Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μὲ ὅσα λέγει:

• *«Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐν τῇ βαθείᾳ πεποιθήσει καὶ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοσυνειδησίᾳ, ὅτι ἀποτελεῖ τὸν φορέα καὶ δίδει τὴν μαρτυρίαν τῆς πίστεως καὶ τῆς Παραδόσεως τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἀκραδάντως πιστεύει ὅτι κατέχει κεντρικὴν θέσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς προωθήσεως τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν ἐντὸς τοῦ συγχρόνου κόσμου».*

Ἀγωνιοῦμε νὰ μάθουμε, ἀφοῦ δὲν ἀνακοινῶνουν τὶς ἐπεμβάσεις καὶ διορθώσεις ποὺ ἔκανε στὰ προηγούμενα κείμενα ἢ «Εἰδικὴ Διορθόδοξη Ἐπιτροπὴ» καὶ ἢ ἐσχάτως συνελθοῦσα Ἐ Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξη Διάσκεψη (Ὀκτώβριος 2015), ἢ καὶ τελευταία, ἂν διορθώθηκε καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου αὐτοῦ μὲ βάση τὴν ἐκκλησιολογία τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν» τοῦ Balamand. Ἀυπούμαστε, γιὰ τὸ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐκκλησιῶν δὲν διαμορφῶνουν ἀλλὰ τρέχουν πίσω ἀπὸ τὶς ἐξελίξεις.

Εἶναι πάντως βέβαιο ὅτι ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἔχει ἀποδεχθῆ τὸ νέο αὐτὸ ἐκκλησιολογικὸ μοντέλο τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν», ἀφοῦ ὄχι μόνον δὲν ἀπέριψε ἢ Κωνσταντινούπολη, ἀλλὰ προωτοστάτησε στὰ ἀποφασισθέντα, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων δηλώσεων του ἀποδέχεται ὡς ἐκκλησία τὸν Παπισμὸ καὶ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὡς κομμάτι τῆς διηρημένης Ἐκκλησίας.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐμεῖς εἴμαστε μέρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι τὸ ὅλον, φυσικὰ τὸ μέρος δὲν μπορεῖ νὰ συγκαλέσει Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, χωρὶς τὴν συμμετοχὴ τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν» τῆς Δύσεως.

Δὲν θέλει νὰ μᾶς κατηγοροῦν οἱ ἀδελφοί μας τῆς Δύσεως, ὅτι *«τὴν ἐκκλησιολογία τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν θέτει σὲ δοκιμασία ἢ ἀξεδιάλυτη ἀντινομία τῆς: μία ἀδελφὴ Ἐκκλησία εἶναι ἀληθινὰ καὶ πλήρως Ἐκκλησία –καὶ ὑπ’ αὐτὴν τὴν ἔννοιαν βρίσκει τὴν ὀλοκλήρωσὴ τῆς στὴν ταυτότητά τῆς· ταυτόχρονα μία ἀδελφὴ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖ τὴν ὀλοκλήρωσιν, χωρὶς νὰ πραγματώνει τελεία κοινωνία μὲ ὅλες τὶς ἄλλες ἀδελφὲς Ἐκκλησίες».*

Εἴμαστε συνεπεῖς πρὸς τὴν ἐκκλησιολογία τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν», γι’ αὐτὸ καὶ δὲν μποροῦμε, ἂν θέλουμε νὰ μὴν ἀντιφάσκουμε, νὰ συγκαλέσουμε Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, χωρὶς τὴν «ἀδελφὴ Ἐκκλησία» τῆς Ρώμης.

Νὰ τηρήσουμε ἐπίσης καὶ τὶς συμβουλὲς ποὺ δίνει στοὺς ὑπευθύνους γιὰ τὴν προετοιμασία τῆς Πανορθόδοξης Συνόδου ἢ ἴδια Ρωμαιοκαθολικὴ Θεολόγος Barbara Hallensleben, στὴν εἰσήγηση

πού ἔκανε σὲ σχετικὸ συνέδριο³³ μὲ θέμα «Ἄδελφές Ἐκκλησίες. Ἑρμηνευτικὴ ἀρχὴ γιὰ τὶς σχέσεις μεταξὺ Ἐκκλησιῶν ad intra καὶ ad extra».

Ἀποδεχόμενῃ λοιπὸν ὅτι ἡ μέλλουσα Σύνοδος δὲν εἶναι Οἰκουμενικὴ ἀλλὰ Πανορθόδοξη, σὲ συμφωνία μὲ τὸν πατριάρχη Βαρθολομαῖο καὶ τὸν μητροπολίτη Μεσσηνίας, μᾶς καλεῖ νὰ προβληματισθοῦμε ὡς πρὸς τὶς προχαλκηδόνιες καὶ τὶς παλαιοκαθολικὲς ἀδελφές Ἐκκλησίες «ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐνδεχόμενα»:

- Τῆς σύγκλησης μιᾶς Οἰκουμενικῆς Συνόδου πού θὰ ἔδινε τὸ μήνυμα ὅτι, ὅσες Ἐκκλησίες δὲν εἶναι προσκεκλημένες νὰ μετάσχουν, δὲν εἶναι Ἐκκλησίες.

- Τῆς σύγκλησης μιᾶς ἐπὶ μέρους Συνόδου τῶν τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἐνδεχομένως μὲ παρατηρητὲς ἀπὸ ἄλλες Ἐκκλησίες. **Κ**ατόπιν διαβούλευσης μὲ τὸν εὐρύτερο χριστιανικὸ κόσμο.

- Μιᾶς αὐτοσυγκρότησης τῶν Ὁρθοδόξων Βυζαντινῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς μιᾶς ὁμολογιακῆς οἰκογένειας δίπλα σὲ ἄλλες³⁴.

Ἡ ἑρμηνευτικὴ τῆς λοιπὸν ἀρχῆς πού προκύπτει ἀπὸ τὸ νέο μοντέλο τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν», εἶναι ὅτι γιὰ νὰ συγκληθεῖ μία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος πρέπει νὰ καλέσει νὰ μετάσχουν ὅλες οἱ ἐκκλησίες, γιὰτὶ ὅσες δὲν κληθοῦν δὲν εἶναι ἐκκλησίες.

Ἐπομένως πῶς νὰ θεωρήσουμε ἐμεῖς ὅτι προετοιμάζουμε Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, χωρὶς νὰ καλέσουμε τοὺς Παπικούς, τοὺς Προτεστάντες, τοὺς Μονοφυσίτες, τοὺς Παλαιοκαθολικούς; **Ἄ**ν τοὺς θεωροῦμε «ἀδελφές ἐκκλησίες»; **Ἐ**μεῖς μπορούμε νὰ συγκαλέσουμε μόνον ἐπὶ μέρους Σύνοδο τῶν τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μετὰ ἀπὸ διαβούλευση μὲ τὸν λοιπὸ χριστιανικὸ κόσμο, καὶ μὲ παρατηρητὲς ἀπὸ τὶς ἄλλες ἐκκλησίες. **Μ**όνοι μας δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε τίποτε, γιὰτὶ εἴμαστε αἰχμάλωτοι τοῦ μοντέλου τῶν «ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν».

Καὶ τὸ χειρότερο καὶ πιὸ προσβλητικὸ· ἐπειδὴ δὲν εἴμαστε ἡ Μία

33. Πρόκειται γιὰ συνέδριο πού ὀργανώθηκε στὸ Παρίσι (18-20 Ὀκτωβρίου 2012) ἀπὸ τὸ Ἰνστιτοῦτο Ὁρθόδοξης Θεολογίας τοῦ Ἁγίου Σεργίου, τὸ Centre Oecuménique τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Leuven, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Collège des Bernardins καὶ τὸ περιοδικὸ Contacts.

• **Τ**ὰ πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου μεταφρασμένα στὴν ἐλληνικὴ ἐκδόθηκαν πρόσφατα (Ὀκτώβριος 2015) ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Ἐν πλῶ» μὲ τίτλο *Καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπὸν... Ἡ μέλλουσα Πανορθόδοξη Σύνοδος. Ζητήματα-Διλήμματα-Προοπτικές*.

34. Αὐτόθι, σελ. 369 καὶ 372.

Ἐκκλησία, ὅσες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες ἔχουμε σχέση με τὸ Βυζάντιο, νὰ αὐτοσυγκροτηθοῦμε, ὡς μία ξεχωριστὴ ὁμολογιακὴ οἰκογένεια, δίπλα σὲ τόσες ἄλλες ὁμολογίες.

* * *

«Ἡθελές τα καὶ ἐπαθές τα». Ἔτσι δυστυχῶς πορευόμαστε πρὸς τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο. **Κ**αταντήσαμε τὴν Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, χλεύη τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν σχισματικῶν, ἀνίκανη νὰ συγκαλέσει Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἀρνούμενη τὴν μοναδικότητα καὶ καθολικότητά της. **Μ**ὲ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις τὶ καλὸ καὶ ὀρθόδοξο νὰ περιμένει κανεὶς ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις της;

(*) Πηγή: <http://www.impantokratoros.gr/81E5B678.el.aspx>. • Ἐπιμέλ., ὑπέρτιτλ., παράγρ., ἔντονα ἡμέτ.